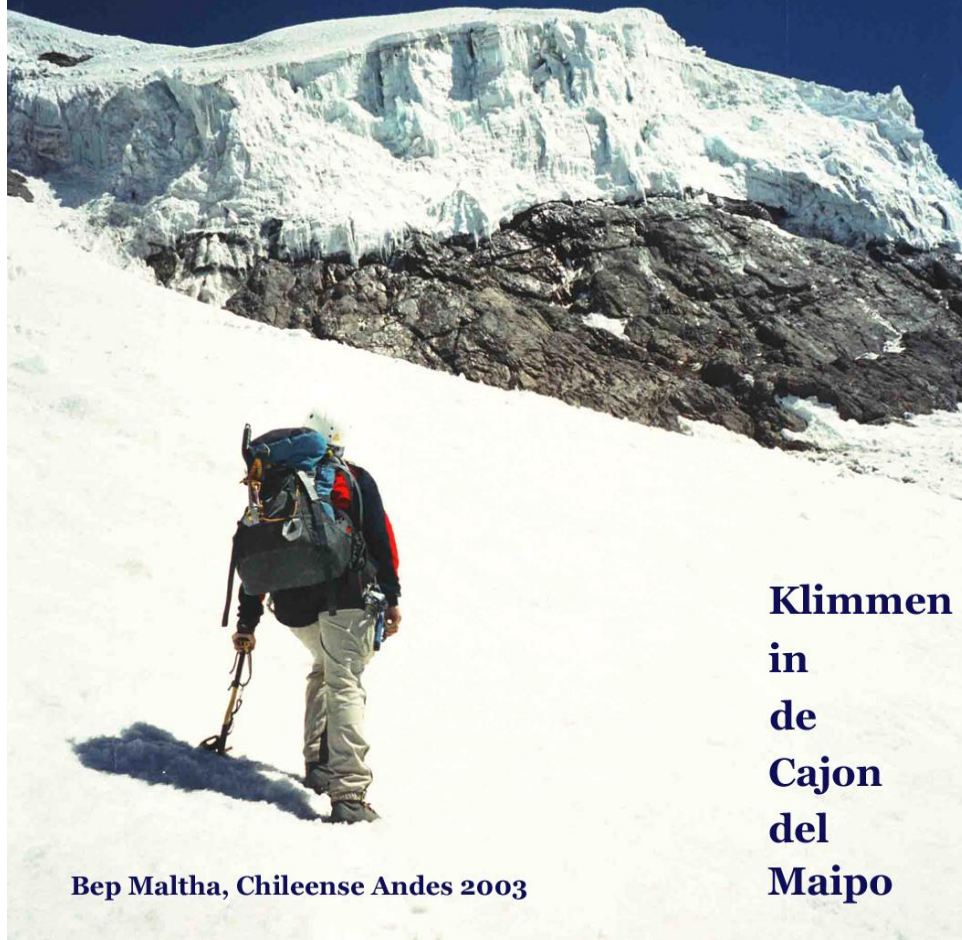

Zomer in Santiago

Bep Maltha, Chileense Andes 2003

**Klimmen
in
de
Cajon
del
Maipo**

Zomer in Santiago

Klimmen in de Cajon del Maipo
Chileense Andes 2003

Auteur: Bep Maltha, 2006

Foto's: Peter Verburgh en Bep Maltha

Kaart: Peter Verburgh en Bep Maltha

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de auteur worden gedupliceerd of voor commerciële doeleinden worden gebruikt.

De stad

Het is zomer in Santiago en het kwik loopt hoog op. Ik moet heel erg wennen aan de drukte. Ik kom net terug uit het eenzame Patagonië waar alleen de wind en ijzige rotspieken je gezelschap houden. Hier denderen honderden gele stadsbussen zij aan zij over de brede boulevards. Nog meer taxi's houden een wedstrijd over diezelfde wegen met veel getoeter en onverwachte bewegingen. De besneeuwde hoge toppen van de nabije Andes kan ik niet zien omdat de bruine smog boven de stad ze verbergt. Voordat ik uit Punta Arenas vertrok, kocht ik nog een nieuwe spijkerbroek en een t-shirt. Ik besef nu grinnikend dat dat een wel erg eenvoudige voorbereiding op het stadsleven was.

Een beetje aarzelend begeef ik me tussen het winkelende publiek in de straten rondom de Plaza de Armas, het kloppend hart van de stad. Al die mensen, ze hebben allemaal haast. Op een bankje in de schaduw van een palm bekijk ik ze. Mannen met piepschuim kistjes proberen ijsjes te verkopen. Kinderen springen spetterend rond in een fontein. Protesterende studenten delen pamfletten uit met de vraag om beter onderwijs. Keurig geklede zakenlieden haasten zich over het plein naar hun volgende afspraak. De oude kathedraal weerspiegelt zich in het moderne glazen gebouw ernaast terwijl de bloeiende oleanders en opengeklapte parasols het plein kleur geven. Duiven zijn op zoek naar gevallen kruimels en maken elkaar daarbij het leven zuur. Net als op de Dam.

Het is een verademing om een stukje met de metro te reizen. De metro in Santiago is schoon en een efficiënte en vooral koele manier om je snel door de stad te verplaatsen. Ook in het park op de Santa Lucia, een heuvel midden in de stad, kom ik weer wat tot rust. Lekker slapen in het gras, een boek lezen op een schaduwrijke bank naast een fontein, rondwandelen over de oude kasteelmuren. De geluiden van de stad gonzen je hier van alle kanten tegemoet maar de stad zelf blijft op een veilige afstand. Grote paarse bloesems houden de wacht.

Santiago

De droom

Ik ben naar Santiago gekomen om bergen te beklimmen. Dat lijkt tegenstrijdig, maar bergen beklimmen kan prima zo vlak bij een miljoenenstad. Santiago ligt aan het einde van een langgerekte canyon die zich een weg zoekt tot diep in de Andes. De Cajon del Maipo. Een soort snelweg rechtstreeks de Andes in. Deze droge en diep uitgesneden vallei staat vol met grote cactussen. Een bruine, wilde rivier voert het smeltwater van de witbesneeuwde reuzen van de Andes richting oceaan. Veel mensen uit Santiago reizen in het weekend naar één van de vruchtbare dorpjes in het dal om er te baden in ijzerhoudend water, fossielen te zoeken, paard te rijden of te wandelen. Banos Morales, het laatste dorpje achterin het dal, is slechts drie uur rijden vanuit de stad.

Mijn belangstelling voor de Cajon del Maipo werd gewekt nadat ik op internet foto's en routebeschrijvingen vond van mooie en hoge bergen in dit gebied. Ik had nog nooit van de Cajon del Maipo gehoord en het bleek moeilijk om meer en met name juiste informatie over deze geheimzinnige bergen te krijgen. Ik kocht een kaart van de Cajon del Maipo maar die kwam niet goed overeen met de foto's van het internet. Ook de beschrijvingen van de routes en de aanloop erheen wekten veel verwarring op. Zoveel onduidelijkheid belooft paden die weinig bewandeld zijn. Eenzame routes naar afgelegen toppen. Mijn terrein.

Cerro Morado, Cerro Arenas, Loma Larga, Vulcan San José en Marmolejo. Het zijn mooie namen voor serieuze bergen van vier-, vijf- en zesduizend meter hoog. Ik kan bijna niet wachten om al die onbekende zijdalende te ontdekken, de bergen te zien en ze te proberen te beklimmen.

De voorbereidingen

Over een week zal Peter in Santiago aankomen. Ook hij wil heel graag klimmen in dit gebied. We hebben er een maand voor uitgetrokken. Tot die tijd zal ik alvast inkopen doen, gebiedsinformatie zoeken, landkaarten kopen en het vervoer regelen. Banos Morales, onze basis achter in het dal, is maar een heel klein dorpje waar niet veel te krijgen is.

Ik verblijf in een van de goedkoopste hostels in de stad. Een groot hek sluit de poort af van het vrolijk geel gekalkte onderkomen. Je mag er gratis internetten en er is een keuken waar je zelf je maaltijden kunt klaarmaken. Ik deel er een kamer met vijf meiden van verschillende nationaliteiten.

Het hostel ligt wat achteraf. Bij toeval ontdek ik aan de overkant van de straat het hoofdkantoor van de Club Andino naast een kleine buitensportwinkel. Herhaaldelijk probeer ik om daar iemand te spreken te krijgen die mij wellicht meer informatie over het klimmen in de Cajon del Maipo kan geven. Maar het is er altijd donker en de enige persoon die ik er tegenkom is de rondsloffende conciërge die mijn gebrekkige Spaans niet begrijpt en dan maar zegt dat het kantoor gesloten is.

In het buitensportwinkeltje heb ik wat meer succes. Een vriendelijke verkoopster haalt achter een kast een vergeelde toeristenkaart van het gebied te voorschijn die ik kan vergelijken met mijn eigen kaart. De ligging van de bergen en de diverse toegangspaden wordt me iets duidelijker. Helaas is de kaart niet te koop. De Lonely Planet suggereert dat ik het beste naar het IGM, het Instituut Geografic Militar, kan gaan. Zij maken de militaire stafkaarten die in Chili de beste kaarten zijn.

Het is leuk om een grote stad ook eens op een andere manier te bekijken. Normaal loop je de hoogpunten langs maar als je iets moet regelen, kom je op heel andere plekken. Zo kom ik erachter, op weg naar het IGM, dat specifieke winkels in Santiago zich verzameld hebben in eenzelfde straat. Op een boulevard achter het IGM loop ik met verbazing langs een hele rij winkels waar je revolvers en geweren kunt kopen. Een andere straat zit vol met opticiens.

In de kelder van het IGM mag ik alle stafkaarten bekijken. Mannen in witte jassen lopen er rond om informatie te geven. De kaarten zijn echt prachtig, ingelijst aan de muur zouden ze niet misstaan. Maar sommigen zijn al 50 jaar niet herzien. Ook de kaarten die wij nodig hebben zijn al aardig gedateerd. Er staan zelfs witte vlekken op en een aantal van de bergen die wij willen beklimmen heten gewoon rocca's. Toch besluit ik ze alle vier te kopen. Gewoon om ze te hebben en misschien ooit nog eens aan de muur te hangen.

Vlakbij het IGM kom ik het kantoor van de Conaf tegen. De Conaf is de organisatie die de nationale parken in Chili beheert. Het Val Morales, dat begint bij Banos Morales, is één van hun parken. Ik probeer hier ook nog wat informatie over de verdere omgeving van het park los te peuten maar hun kennis houdt op bij de grenzen van het park. Vanaf het internet maken ze nog een printje van een plattegrond van het Val Morales. Een wit A4tje met een zwarte lijn die de grens van de vallei weergeeft. Wel belangrijk is dat ik er achter ben gekomen dat er een Val en Laguna Morales bestaat, en een Laguna Morado, die weer onderaan de Cerro Morado ligt, achter het Val Morales. Beiden hebben een andere toegangsweg. Op mijn kaart zijn de namen verwisseld en dat was weer de oorzaak van veel verwarring.

Aan de andere kant van de stad, in de moderne zakenwijk Providencia, vind ik een wat grotere buitensportwinkel. Zij verkopen een boekje waarin een aantal beklimmingen die wij willen gaan doen, beschreven staat. Tesamen met al het kaartmateriaal en de internetgegevens die Peter inmiddels tot een topo gebundeld heeft, moet dit voldoende informatie gaan geven.

Een ander probleem betreft het vertrekpunt van de bus naar de Cajon del Maipo. Wij moeten naar Banos Morales, de verste bestemming in het dal. In de Lonely Planet en op internet staat dat daar één keer per dag een bus heen gaat vanaf het Park O'Higgins. Maar bij het Park O'Higgins kan ik heel die busmaatschappij niet vinden en alle wegen zijn opgebroken. Ik heb zelfs een internetfoto van de vertrekhalte bij me maar die plek blijft onvindbaar.

Bij een informatiehoekje op de hoek van een straat weet een meneer mij te vertellen dat die bus daar elke ochtend om half acht ongeveer nog wel steeds langs rijdt. Zijn advies is om hier gewoon aan de rand van de weg te gaan staan wachten. Ook alle taxichauffeurs die ik spreek, zeggen dat de Cajon del Maipo bussen vertrekken bij het Park O'Higgins. Ik vertrouw het niet helemaal.

Niet geheel tot mijn verbazing vind ik dan ook bij het reguliere busstation, naast het centrale treinstation, een loket van de Cajon del Maipo busmaatschappij. Op een 'post-it' schrijft de vriendelijke meneer tijd en perron voor mij op. Een kaartje kopen moet ik maar doen in de bus zelf. Blijkbaar zijn ze recentelijk dan toch verhuisd.

Het lastigste werk is uiteindelijk nog om voor ruim vier weken eten in te slaan. Ik moet bedenken hoeveel bencina blanca we nodig zullen hebben voor de brander en wat we meenemen voor ontbijt, tochtendoer en avondmaaltijden. Met name sneeuw smelten vraagt veel brandstof dus ik probeer aan de hand van de meest recente plannen te bepalen hoeveel dagen we zo hoog in de bergen zijn dat we sneeuw zullen moeten smelten. Uiteindelijk kom ik uit op zeven liter benzine.

In tegenstelling tot in Nederland verkopen buitensportwinkels in Chili geen bencina blanca. Ze verwijzen je door naar de drogisterijen. Maar de drogisterijen sturen je door naar de ferreteria's, handelaren in ijzerwaren. En die zeggen, ga maar naar de drogist. Voor dit soort geintjes is het eigenlijk veel te warm en gelukkig vind ik een ferreteria die het kostbare goedje wel verkoopt. Die meneer snapt niet wat ik met zeven liter benzine ga doen en mijn Spaans is te slecht om het hem uit te kunnen leggen.

Rondom de overdekte vismarkt zijn kleine winkeltjes die noten verkopen in grote zakken. Noten doen het goed als tochtendoer, zeker in combinatie met gedroogde pruimen, rozijnen en smarties. Maar hoeveel heb je nodig voor zoveel weken? Na enig onderhandelen en twijfelen loop ik uiteindelijk door het gewoel terug naar de metro met tien kilo aan lekkernijen, omgeven door een walm benzine.

Als ik weer terug ben in het hostel begin ik aan de klus om alle noten en pruimen en rozijnen en smarties te verdelen over plastic zakjes. Per persoon één flinke zak per dag. Ik heb precies genoeg hiervoor, maar wat een berg is het al. Mijn kamergenoten vragen zich af wat ik aan het doen ben. Overal liggen zakjes noten en de mooie IGM kaarten liggen er, half opgerold, tussen. Net als oude scheepskaarten.

Op oudejaarsmiddag sta ik in de supermarkt om ontbijtspullen en avondmaaltijden in te slaan. Om mij heen is iedereen bezig om feestmaaltijden samen te stellen. Luxe dingen liggen in de karren. Maar mijn kar ligt vol met kant en klare pasta- en rijstmaaltijden, blikken vis, zakjes saus, tien grote worsten, oplosmelk, oploslimonade, zakjes soep, meel en havermost. Ik heb vier verschillende maaltijden bedacht, dan kun je efficiënt inkopen en inpakken en heb je toch iets van variatie. Ja, feestje in de bergen, mompel ik bij de kassa.

Met veel gezeul sleep ik alle spullen naar het hostel. Uiteindelijk past alles precies in één grote plunjebaal, die ikzelf met geen mogelijkheid op kan optillen. Het is tijd om oud en nieuw te gaan vieren. De beheerder van het hostel en een paar Amerikaanse meiden nodigen me uit om naar het vuurwerk te gaan kijken en daarna een gat in de champagne-voorraad te slaan.

Oud en nieuw. De afsluiting van een hektische week. Het is heel vermoeiend om je weg te vinden in zo'n grote stad als je de taal niet goed spreekt en toch zoveel mogelijk informatie moet vinden. Ook het uitwerken van de logistiek vergt veel energie. Eigenlijk wil ik nog maar één ding, slapen! Want het is bijna zover. Morgen stapt Peter in het vliegtuig.

Het vuurwerk wordt afgestoken op de "PTT"-toren midden in de stad. Het is spectaculair maar er wordt niet uitbundig gefeest. Op een paar plaatsen in de stad treden artiesten op en dat wordt ook op de televisie uitgezonden. De grootste feesten zijn in de kustplaats Val Paraiso. Weer terug in het hostel eten we chips en drinken we champagne.

Om de tijd te doden bezoek ik de volgende dag de grote heuvel San Cristobal. Een tandradbaantje kruipt steil omhoog naar het grote beeld op de top. Het park Metropolitana is een groot recreatiegebied met een botanische tuin en veel grasveldjes in de bossen waar Chileense families op zondag picknicken. Een koele plek in de hete stad. Het uitzicht over de stad is mooi. Zo groot en uitgestrekt. De reuzen van de Andes staan er pal naast.

Halverwege de heuvel ligt de dierentuin van Santiago. Ook hier loop ik nog even naar binnen. Het is er een trieste bende. Vooral de ijsbeer ziet er zielig uit zoals hij daar languit ligt te puffen van de hitte in een smerig hok achter een groen uitgeslagen glazen ruit. Het ergste is nog dat in het hok met het trotse opschrift 'condor' geen condor zit maar een grijze adelaar. De condor is het nationale symbool van Chili maar de leraren, die met hun leerlingen voor het hok staan, hebben het niet door.

Het stof

De volgende dag haal ik Peter op van het vliegveld. Hij ligt er heerlijk in de zon te bakken tot grote verbazing van alle taxichauffeurs, want wie gaat er met deze hitte nou vrijwillig in de zon liggen? Maar als je net uit een winters Nederland arriveert dan is die warmte best aangenaam. We blijven nog een dag in de stad zodat Peter nog wat kan bijkomen van de reis, maar de ochtend daarop, het is inmiddels zaterdag, vertrekken we dan eindelijk naar de bergen.

Een taxi brengt ons in alle vroegte naar het perron dat op mijn 'post-it' staat aangegeven. Ook deze taxichauffeur probeert ons ervan te overtuigen dat we toch echt naar het Park O'Higgins moeten, maar onze standvastigheid wordt beloond. De wit met blauwe Cajon del Maipo-bussen vertrekken inderdaad vanaf het centrale busstation. In de schemering helpen we mee om onze vier grote rugzakken en de loodzware plunjebaal met eten op het dak van de bus te hijsen.

Het is druk. Dit is de enige bus die op zaterdagochtend alle weekendgasten naar het einde van het Cajon del Maipo dal brengt, naar Banos Morales. In principe gaat er elk half uur wel een bus het dal in, maar er gaat er maar één elke dag naar Banos. Als we na een uur Santiago

uitrijden, is de bus helemaal afgeladen. Er staan heel veel mensen in het gangpad geperst. Wij zijn de enige niet-Chilenen.

Zwaar schakelend overwint de bus de eerste stijgingen. Ik zit met mijn neus tegen de ruit geplakt te zoeken naar besneeuwde toppen. Voorlopig zie ik alleen maar wat dorre berghellingen en grote cactussen beneden langs de rivier. We worden flink door elkaar gehotst, de bus heeft maar weinig vering. Stof waait door de kieren van het vehikel naar binnen.

Bij een politiepост stopt de bus. Van medereizigers begrijpen we dat we ons hier moeten gaan melden als we bergen willen beklimmen. De politiemannoteert onze paspoortnummers en vraagt zich af wat wij hier in vredesnaam vier weken gaan doen. De bus vol met mensen staat ondertussen geduldig op ons te wachten.

Het laatste half uur naar Banos rijden we over een onverharde weg. De bus is inmiddels een stuk leger. De dieselmotor maakt een hoop herrie alsof hij het heel erg zwaar heeft en de bus aan het einde van zijn leven is. Wij zijn warm en plakkerig.

Maar dan: de eerste besneeuwde berg! Tussen twee bruine bergen blinkt de Cerro Morado. We zien alleen de witte toppiramide. En daar, aan het einde van het dal, staat een enorme massieve vulkaan. Zo hoog, zo groot, heb ik nog nooit een berg gezien. De Vulcan San José. Ik ben er stil van. Eindelijk, we zijn er.

Eerste blik op Morado

De oase

Op 1800 meter is het nog steeds erg warm. Banos is een oase in een bergwoestijn. Er stroomt veel fris en helder water door het dorpje. De talrijke populieren zorgen voor schaduw. Fleurige bloemen geven een vrolijk accent. Banos is voor ons het ideale basiskamp.

We zeulen al onze spullen naar de kleine camping aan het begin van het dorp. Mevrouw Mercedes zwaait er de scepter. Deze kordate oma woont in een bouwval direct naast de camping met een onduidelijk aantal familieleden. We mogen onze tent opzetten op een plek met een ronde houten tafel en wat bankjes. In oude koelkasten die her en der tussen het onkruid staan, kunnen we ons eten opslaan, veilig voor ongedierte. Naast de camping buldert de roestbruine Rio Morales naar het dal. Het is hier koel en rustig.

Al snel is de camping vol. De mensen uit Santiago maken zich klaar voor een weekendje barbecuen en zwemmen in het roestbruine water van de minerale baden in het dorp. Wij sorteren onze klimspullen en voorraden, en verkennen het dorp. Centraal staat het grote dorpsplein; een onverharde vlakte die tevens dienst doet als parkeerplaats en waar in het weekend de dorpelingen hun paarden verhuren. Rondom het plein vinden we twee almacens, een reisbureautje en een pension cq berghut. En een bonbonwinkel.

De almacens zijn stoffige, duistere winkels. Op de houten schappen liggen her en der smoezelig uitzierende etenswaren. Wat verschrompeld fruit, koekjes, olie, de karakteristieke platte, ronde broodjes, uien, bier en plakjes kaas. Macaroni en tomatensaus, wc-papier. Van alles een paar stuks. In het weekend verkopen ze echter ook overheerlijke, zelfgemaakte empanada's. Buiten het weekend is er veel minder verkrijgbaar, met name geen verse spullen. Het personeel is niet echt vriendelijk. Zeker de twee dames van de almacens van het pension krijgen van ons al snel de bijnaam 'de tangen'.

Assortiment van supermarkt in Banos Morales

Het dorpje strekt zich nog verder uit langs de hobbelige weg in de richting van de vulkaan. Her en der een pension, paardenverhuur, nog een camping, en een kiosk. Iets verderop is een kleine nieuwbouwwijk gebouwd. Hier staan nog niet die hoge populieren, maar het uitzicht op de vulkaan is onovertroffen. Als we weer teruglopen valt het ons op dat er overal bordjes staan met de tekst 'kuchen'. In vroegere tijden was er in Santiago en omgeving een Duitse kolonie. De

'kuchen'-imitaties en een heuse Duitse berghut (aan de andere zijde van de kloof die is uitgesleten door de rivier) zijn hiervan nog de overblijfselen.

Het bivak

Boven Banos verheft zich een stoffige berg, de Cerro Chacaya, van ongeveer 2800 meter hoog. De huisberg. Om rustig te acclimatiseren besluiten we om een inlooptocht op deze berg te doen en op de top een nachtje te bivakkeren. Als we 's ochtends opstaan, wacht ons eerst een kleine tegenvaller. Onze kaas en eieren hebben we de avond ervoor in een boom opgehangen om het te beschermen tegen de muizen. Het zakje met de eieren vinden we even verderop verpletterd terug. De kaas is opgepeuzeld door de kinderen van de camping. Het blijkt een misverstand te zijn want hier hang je namelijk alleen je afval in de boom. En natuurlijk is het zonde om kaas weg te gooien!

De Cerro Chacaya bevindt zich in het natuurpark Val Morales. Bij de ingang moeten we ons melden bij de parkrangers. Na even wachten komt er een man met een schort voor zijn uniform tevoorschijn. Hij was de lunch aan het voorbereiden. De parkrangers zijn vriendelijke mensen die heel graag informatie geven over de flora, fauna en mineralen van het park. We moeten een toegangskaartje kopen en een permit invullen om de Chacaya op te mogen. Een andere man wordt erbij gehaald om het betalingsbewijs in te vullen. Zo heeft iedereen hier zijn eigen taak.

Het is warm, droog en stoffig als we over de brede weg omhooglopen het dal in. We verbazen ons erover dat dit een natuurpark is. Het lijkt wel of er niets leeft. Het dal is kaal. Er staat geen enkele boom. Op goed geluk slaan we linksaf de lage prikkelstruiken in om omhoog te gaan door de oostflank van de Chacaya. De informatie in het gidsje en op de kaart is tegenstrijdig. Het is niet helemaal duidelijk welke geul we bovenaan moeten volgen. Er is nog een groep op weg naar de top. Zij kiezen voor een geul helemaal links maar aan het getreuzel te zien, is dat geen fijn pad. Het gidsje wijst naar een geul helemaal rechts, maar die eindigt in een wand met klimwerk. Uiteindelijk stappen we de middelste geul in.

Peter op top Chacaya, Vulcan San Jose op de achtergrond

Ook deze geul is geen succes. Hij bestaat uit zeer steil geröll en bij elke stap vrees ik dat ik helemaal naar beneden zal glijden. Losgetrapte stenen veroorzaken herhaaldelijk een lawine. Maar uiteindelijk komen we aan op de graat en vinden we een mooie bivakplek. We wandelen nog even naar de top. Als de zon ondergaat hebben we een fantastisch, kleurrijk uitzicht. Voor het eerst zien we alle bergen die we willen beklimmen. Een woeste witte wereld vol gletschers en wanden. De vulkaan is echt enorm. Links ervan zien we de top van de Cerro Marmolejo, 6108 meter hoog. Verder naar links pronken de witte wanden van Cerro Morado, Meson Alto, Loma Larga en Cerro Union. Ja, we krijgen hier nog genoeg te doen!

Het avondlicht kleurt alle sneeuw rood. Ik kom wat tot rust na alle hektiek in Santiago. Ik geniet volop van het uitzicht. Er zitten veel mineralen in de bodem. Op de lagere hellingen zien we nog meer kleuren: rood, bruin, groen, violet, geel. Het gesteente is vulkanisch van oorsprong. In het dal beneden vindt mijnbouw plaats. Er wordt ijzer, gips en kalk gewonnen. Ze blazen er zelfs de berg voor op: we horen een ontploffing, en aan de voet van de vulkaan stijgt een rookpluim op. Langs de Duitse hut rijden dag in dag uit lange kolonnes vrachtwagens vol gips.

Meson Alto, Union en Loma Larga

Voor het avondeten hebben we water nodig. Gelukkig ligt er nog een sneeuwveld op de topgraat waar we met veel geduld de druppels van kunnen opvangen. De komende weken zullen we er een sport van maken om met zo weinig mogelijk benzine zoveel mogelijk drinkwater te produceren.

Op de bivakplek hebben we wat meer tijd om eens goed naar de vegetatie te kijken. Er blijken hier toch hele bijzondere planten en bloemen te staan. Ze vallen niet zo op en zijn klein want het klimaat is hier erg extreem, qua hitte, kou en droogte. Maar als je goed zoekt, is er van alles te zien. Er blijken ook planten bij te zijn die alleen maar in dit dal voorkomen.

Geen grote beesten hier. Geen geit, geen condor, alleen de 'witbuikmus' zoals wij hem dopen. Een onopvallende maar overal voorkomende, vrolijke en nieuwsgierige vogel. En als ik toevallig een steen optil, vind ik daar een enorme, harige spin. De steen leg ik maar snel weer terug op zijn plek. Hopelijk blijft hij vannacht ook onder die steen!

Na een rustige nacht dalen we het couloirtje weer af. Het blijft vervelend omdat de ondergrond hard is en er een dun laagje kiezels los bovenop ligt als kogellagers. Iets lager liggen er meer losse stenen en kunnen we skiënd door het puin omlaag. Als de glijdende stenen een kleine lawine vormen, springen we snel naar de zijkant tot alles weer stil ligt.

We hebben de hele dag nog voor ons liggen en lopen naar het einde van het Val Morales naar het meer onderaan de Mirador del Morado. Onderweg passeren we een aantal minerale bronnen. Al die kleuren! Sappig groen gras, geel, oranje, wit en zwarte minerale vlekken ertussen, een roestbruine wilde beek. Er loopt een groepje wilde paarden rond. En de vegetatie is inderdaad heel bijzonder; nu begrijpen we waarom dit een natuurpark is. Het lijkt zo'n saai dal maar alles wat bijzonder is, is klein of laag bij de grond.

Het is weer moordend heet. Bij het meertje kamperen verscheidenen gezinnen. Dit mag voor één nacht. Ondanks dat er nog ijsschotsen op het water drijven, zijn er mensen aan het zwemmen. Voor ons staat trots de zuidwand van de Mirador en rechts de Cerro Union. Beide bergen zijn rond de 3600 meter hoog. In de Alpen is dat respectabel maar hier zijn het slechts onbeduidende toppen. Links staat de Cerro San Francisco, een vierduizender. En achter de Mirador doemt de toppiramide van de Cerro Morado op. Met 4600 meter zou deze berg in de Alpen een van de hoogste toppen zijn. Die staat op ons verlanglijstje.

We keren terug naar Banos. Dankbaar vallen we neer in de schaduw van de populieren. Ik vrees het ergste voor mijn tentje. In twee dagen tijd is hij al helemaal verkleurd door de UV-straling. Na twee gebroken stokken en een tentdoekreparatie hoop ik dat het tentdoek niet zover gaat verzwakken dat een flinke storm de tent aan flarden zal scheuren. We zijn de komende weken volledig van dit kleine onderkomen afhankelijk.

We gaan op zoek naar kaas om mee te nemen de bergen in. Bij een kiosk staat een bordje 'geitenkaas te koop'. Helaas is de kiosk alleen in het weekend open. Maar na enig navragen vinden we de eigenaresse, Claudia. Een jonge vrouw die tot een van de drie families hoort die hier het gehele jaar wonen. Zij wil ons wel zo'n mooie witte, verse kaas verkopen. En wat halfgesmolten ijsjes. Ze vertelt dat ze in dit dorp geen electriciteit hebben. Alles werkt op gas. Ook is er geen telefoonaansluiting. En geen warm water. 's Winters is het hier een hard bestaan en daarom dalen de meeste bewoners dan toch richting Santiago af.

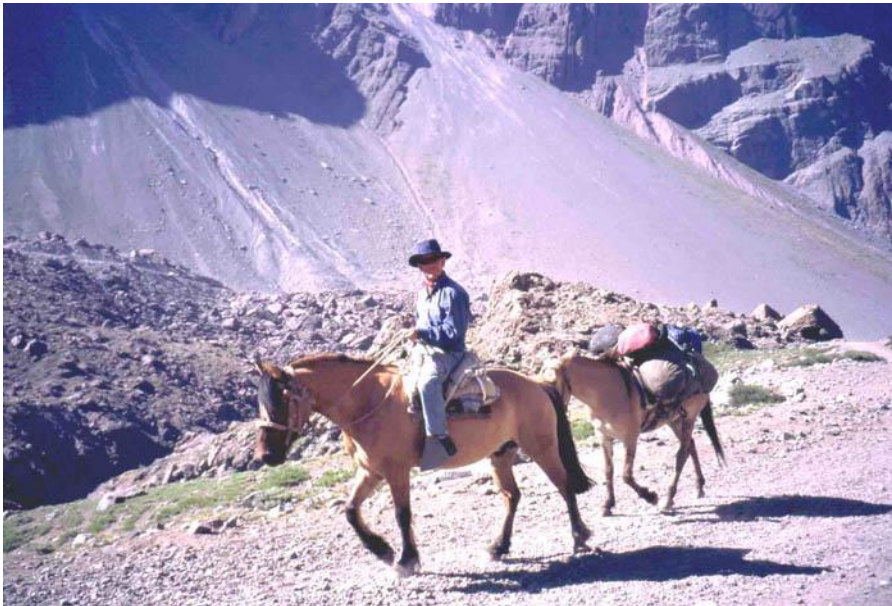
De paardjes

Met Jaime, een paardenman die we op het dorpsplein tegen waren gekomen, hadden we, voor vertrek naar de Chacaya afgesproken dat hij dinsdagochtend met twee paarden naar de camping zou komen. We willen omhoog naar de Laguna Morado, op 3200 meter, aan de voet van de Cerro Morado zuidoostwand en aan de voet van de noordoostwand van de Cerro Union. Dit is een lange wandeling met een groot hoogteverschil. Bovendien willen we eten meenemen voor ongeveer twee weken om ook een poging op de Loma Larga te kunnen ondernemen. Alles bij elkaar hebben we vier rugzakken met spullen en die willen we te paard naar het basiskamp laten brengen.

Precies op de afgesproken tijd verschijnt Jaime op de camping. Hij heeft een paard om zelf op te rijden en een om de vier rugzakken op te binden. Het paardje wordt geblinddoekt tijdens het opladen zodat hij niet schrikt en wegloopt en zijn voorpoten worden door Jaime aan elkaar gebonden. Ik heb er toch wel moeite mee dat zo'n beest nu met al die spullen moet zeulen maar

blijkbaar is dat heel normaal. Een stevige man weegt ook al snel 80 kilo en als een paard daarmee rondloopt vinden we dat ook niet vreemd.

Na nog een paar keer bevestigen dat het inderdaad om het verre Laguna Morado gaat en niet om het (populaire) Laguna Morales gaan wij alvast op pad. Heel rustig lopen we over de brede 4x4 weg omhoog richting vulkaan. Ik ben blij, eindelijk gaan we echt de bergen in en ik ben benieuwd naar wat we allemaal te zien krijgen en mee gaan maken. Ik voel me weer vrij, er telt nu nog maar een ding en dat zijn die bergen. Hoe zien ze er in het echt uit en zullen we de kamplaatsen en routes makkelijk kunnen vinden?

Jaime en zijn paarden

De weg is uitgegraven door een steile helling vol puin. Overal liggen fossielen. Diep onder ons baant een woeste rivier zich een weg richting Santiago. Aan de overkant van het dal rijden de vrachtwagens af en aan met gips. Een stoffige weg. De vulkaan sluit het dal af, dreigend in het tegenlicht van de ochtendzon. Een kudde geiten staat mekkerend op en naast de weg. Ze lopen met ons mee.

Vlak voor de afslag links omhoog het dal in richting Cerro Arenas en de Cajon del Morado haalt Jaime ons in. Jaime is een kleine, kromme man die al zijn hele leven met paarden bezig is. Zijn supermoderne zonnebril staat in hevig contrast met zijn oude kleding, warrige haren, en bruine, gegroefde gelaat. Hij snapt niet dat wij niet ook op een paard zijn gestapt want wie wil dat lange stuk nou lopen in deze hitte. Maar ja, wij hebben het gevoel dat wij niet goed acclimatiseren als we ons door een paard omhoog laten brengen.

Na een korte stijging komen we aan op een vlakke dalbodem aan de voet van de Cerro Arenas. Het 'groene veld' noemen wij deze plek. De vegetatie is uitbundig met veel bloemen. Ook hier een bruine, bruisende beek. Achter een grote boulder pauzeren we. De wand van de Cerro Arenas is indrukwekkend. Als een groot rotsbastion houdt hij de wacht over dit dal. Er loopt al een enkele route door deze wand omhoog. Wij zouden er graag instappen.

Als we verder kijken in de richting van de Cajon del Morado zien we een bruine berg met sneeuw erop het dal afsluiten. De Cerro Union. Jaime is in geen velden of wegen meer te bekennen. We lopen de vlakke weg verder af en bereiken een splitsing. Links loopt een weg met steile haarspeldbochten omhoog naar een mijn in de wand van de Cerro Union. Hij lijkt verlaten. Rechtsaf vervolgt onze weg zich door de Cajon del Morado.

Al snel staan we met onze schoenen in de sneeuw. Verder omhoog zien we nog veel meer sneeuw. De 4x4 weg is niet meer te volgen. We volgen de sporen van de paardenhoeven. Verbazend dat die paardjes hier overheen lopen. Af en toe is het best steil en glad. We hopen dat onze spullen inderdaad bij het meertje terecht komen. Zou er wel al een meertje zijn, of alleen ijs? Met twijfels in ons hart lopen we verder omhoog.

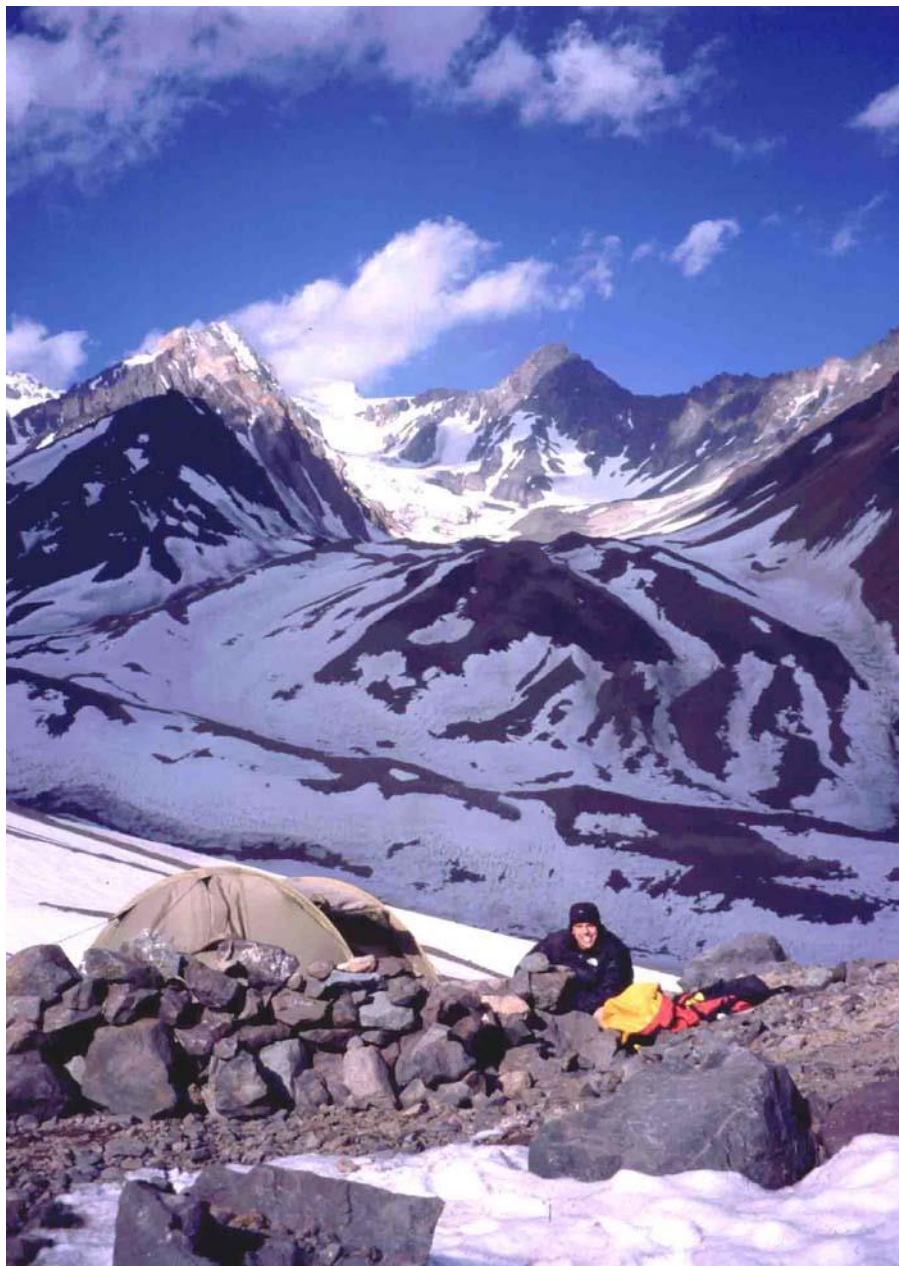
Ergens halverwege het dal komen Jaime en de paarden ons weer tegemoet. Jaime is duidelijk trots op de prestaties van zijn beesten en knikt grijnzend dat de spullen boven liggen. We bedanken hem en kijken hoe de paarden voorzichtig weer naar beneden glibberen. Nu zijn we echt alleen. We maken een steile stijging over sneeuwvelden die de Cajon del Morado afsluiten en komen zo in het hooggelegen dal dat ver doorloopt naar Meson Alto en Loma Larga.

Links torent de Cerro Morado hoog boven ons uit. De duistere zuidoostwand wordt bekroond met een rij brede seracs. Daar weer bovenop staat de witte toppiramide. Terwijl we de eerste indrukken op ons in laten werken, ontploft er een serac en stort er een grote lawine over de wand omlaag. Onze route loopt daar links langs. We worden direct met ons neus op de feiten gedrukt. Hier zal niemand zijn om ons te helpen als er iets mis gaat.

Lawine op de Morado, links de route door de wand via de 'komma' van sneeuw

Om bij de Laguna Morado te komen moeten we links nog twee honderd meter verder omhoog de morenewal op die voor het ontstaan van de Laguna Morado heeft gezorgd. Helaas vinden we onderaan deze stijging onze spullen, keurig opgestapeld op een rotseiland. Ik merk de hoogte wel een beetje en ik heb zeker last van de hoogtemeters en kilometers die we al gemaakt

hebben. Nu moeten we nog twee keer op en neer naar het meer. We begrijpen wel dat Jaime de spullen hier heeft gelaten want hier is het nog beschut en wij vragen ons ook af of we in de sneeuw bij het meer wel een comfortabele plek zullen vinden.

We verdelen alle spullen over de vier rugzakken. Zwaar bepakt beginnen we aan de laatste loodjes. Het is niet leuk om met zo'n zware rugzak door de sneeuw te ploeteren. Maar de plek aan de Laguna Morado is het meer dan waard. Het meer is nog grotendeels bevroren maar aan de randen is er groen water zichtbaar. De Glaciér Colgante, een ijsval van een paar honderd meter hoog, vormt een mooi décor tussen Mirador en Morado. Links de puinberg van de Cerro Union en rechts de zuidoostwand van de Morado.

We vinden meerdere steenringen bovenop het hoogste puntje van de morene en een ervan is vrij van sneeuw. Ons kampje. Wat ongemakkelijk kijk ik nog eens rond want volledig onbeschut is het wel. Daar tegenover staat het onovertroffen uitzicht ook naar de overkant van het dal. We kijken rechtstreeks een zijdal in met de Punta Italia aan het einde. En verderop zien we de Cortaderas en de Loma Larga. We dumpen de eerste rugzakken en glijden omlaag om de rest op te halen. We zijn moe en met een laatste restje energie zetten we de tent op. Peter weet zelfs nog de muur van stenen verder op te hogen.

Wat een heerlijke plek voor een basiskamp. Ook hier krijgen we gezelschap van de witbuikmusjes. Verder zien we geen levend wezen. Twee weken lang niet. Peter zit tevreden kokend voor de tent, de zon belicht zijn gezicht en de Punta Italia op de achtergrond. De gletscher beneden ligt in de schaduw. In de middag komt er wind opzetten vanuit het dal en koelt het wat af. Morgen gaan we de Cerro Union beklimmen om weer verder aan de hoogte te wennen.

De wand

Er ligt nog sneeuw op de flanken van de Cerro Union. De route die ons gidsje beschrijft, traverseert de oostflank en klimt via een puingraat naar de top. Maar de hele oostflank is van top tot teen met een mooie laag sneeuw bedekt dus wij besluiten recht omhoog te gaan. Het is redelijk steil en in een uur tijd zijn we boven. De Cerro Union is een mooie uitzichtberg, met zijn 3600 meter. We blijven er een tijdje zitten en later lopen we de hele topkam op en neer. We verlangen naar meer.

Terug in het basiskamp gaan we douchen. Een plastic zakje met gaten erin is de douchekep. Het water scheppen we uit het ijskoude meer. Dat is overigens al best spannend want omdat er zoveel sneeuw ligt, weten we niet of we aan de rand op vaste bodem staan of op een sneeuwrand die elk moment kan afbreken. Poedelnaakt staan we in de sneeuw ons te besprenkelen met het koude water. De koude voeten zijn eigenlijk het ergste.

Elke dag mogen we allebei een zak notenmix opeten. Vrijwel direct is er een ruilhandeltje ontstaan: zes smarties voor een gedroogde pruim. Ik ben dol op smarties maar niet op gedroogde pruimen en voor Peter geldt het precies andersom. We bestuderen de zuidoostwand van de Cerro Morado. Morgen willen we door de wand naar het gletscherplateau om spullen bij kamp 1 neer te leggen, op ongeveer 4000 meter, als verdere acclimatisatietocht. De dag daarna willen we dan nogmaals door de wand omhoog en op 4000 meter gaan slapen. En de dag daarop zou de topdag moeten worden.

Met de rugzakken vol met klimspullen gaan we de volgende dag op pad. Over een steeds steiler wordend sneeuwveld lopen we omhoog naar de instap in de rotswand. We moeten een diepe bergschrund over en de rots instappen. Via kleine sneeuwveldjes klimmen we verder. Dan komt er een kleine rotsbarriere die we iets verder naar rechts via derde graads rotsen overwinnen. Er valt nauwelijks te zekeren, de rotsen zijn erg brokkelig. Het komt erop neer dat we de hele wand uiteindelijk soleren. We bereiken het kommavormige 40 graden steile

sneeuwveld halverwege de wand. We zitten al redelijk hoog hoewel het perspectief vanuit een wand altijd minder steil en eng is als dat vanaf een afstand lijkt.

Boven het komvormige sneeuwveld is er weer een rotsbarriere waarover watervalletjes stromen van smeltwater. Wederom klimmen we rechts ervan omhoog naar een rotsband. Tijd voor een pauze. Een witbuikmus komt op onze nootjes af. Langs Peter kijk ik vanuit de wand naar de Loma Larga. En schuin boven ons dreigen de enorme seracs. Gelukkig weten we dat we hier veilig zitten.

Via wederom een sneeuwveld met een bergschrund en een steilere rotsbarriere bereiken we de steile uitloper van het gletscherplateau. Hier houdt de wand op en kunnen we nog een stuk omhoog lopen links langs de seracs naar de plek van het bivak. We hebben veel last van de hoogte: we lopen allebei te waggelen en voelen ons heel sloom. De top is hiervandaan nog bijna 700 meter verder. Je kunt erheen via een graat maar ook via een mooi ijswandje van ongeveer 55 graden steil.

We zitten een tijdje op de gletscher en kijken eens goed om ons heen. Zo vaak zitten hier nou ook weer geen mensen. Het is prachtig mooi weer, de vulkaan lijkt al iets minder enorm hiervandaan. We bevinden ons op een soort gletscherplateau met er omheen de diverse rotspieken van de Cerro Morado. En de hoofdtop van ijs. De Cerro Union ligt onder ons in de diepte. We kunnen ver kijken naar het zuiden richting Vulcan Maipo. We weten niet hoe al die punten en pieken heten die daar allemaal door de heiige middagvlucht prikken.

Peter bovenaan Morado zuidwand, zicht op Laguna Morado en BC

We nemen alle spullen weer mee naar beneden. Waarom? Ik weet het niet, we hebben er niet over gesproken, een voorgevoel misschien. Als we weer bovenaan de wand staan, maak ik een hele mooie foto van Peter met onder hem het Laguna Morado met het ijs erop en het groene water aan de randen. Wat een diepte, die 700 meter. Over de rotsbarrieres seilen we ab, de sneeuwvelden kunnen we makkelijk aflopen. De tweede abseil is vervelend want Peter weet

slechts op één plek een betrouwbare haak te slaan en dat is bovenaan de watervalletjes. Canyoning op bijna 4000 meter hoogte is niet mijn hobby. Bovendien weet ik aan het einde van de abseil door de sneeuw te breken en in de bergschrund te belanden.

Al met al wat oponthoud en dat is achteraf maar goed ook want als we bovenaan 'de komma' aankomen, rolt daar net een (kleine) steenlawine door naar beneden. De blokken zijn groot genoeg om een klimmer uit de wand te kegelen. Na de komma vinden we een oude bandschlinge en we hangen er een beter touwtje bij om aan ab te seilen. Weer gaat het omlaag door het water en dit keer moeten we er goed om denken dat we het abseilpunt (een rotspuntje) goed naar links blijven belasten want anders komt het touwtje eraf. Fijn.

Gelukkig zijn we bijna beneden en ik offer nog een bandschlinge op om de laatste meters ook maar ab te seilen direct over de bergschrund heen. Peter gaat eerst. Helaas is het niet mogelijk om er direct over heen te springen, daarvoor is de spleet te groot. Dus hij laat zich iets verder zakken en klimt over het ijs de spleet weer uit. Er is hiervoor een goede tree aanwezig in het ijs maar als hij afzet, stort die hele uitstulping in. Dit maakt het voor mij lastiger en met veel gevloek weet ik mij er uiteindelijk over heen te werken.

Al met al heb ik een barstende hoofdpijn opgelopen en mijn lijf is best wel erg moe. Ik lig in de tent maar moet al snel ook overgeven. Ik kom niet veel verder dan net buiten de tent. Sorry! Peter neemt verder alle taken op zich terwijl ik mij volstop met paracetamollen en probeer te slapen. Hoogteziekte is en blijft heel vervelend. 's Avonds voel ik me iets beter; de volgende dag bouwen we een rustdag in en evalueren onze plannen.

Voor de beklimming van de Loma Larga moeten we het basiskamp verplaatsen naar achterin het dal, beneden ons. Als we nu alsnog de Morado opgaan, komen we waarschijnlijk in de problemen met het aantal dagen wat we dan nog over hebben voor de Loma Larga. De Punta Italia valt al af omdat dat ook weer enige dagen extra zal kosten want voor deze berg is weer een ander basiskamp nodig. En het valt me voor de zoveelste keer op hoe makkelijk het is om thuis vanuit je luie stoel plannen te maken ('en dan kunnen we die en die berg ook nog meepakken') maar hoe snel je ter plekke kan zijn om te besluiten iets niet te gaan doen als je last hebt van de hoogte en moe bent van de geleverde inspanningen.

We gokken dus op een beklimming van de hoogste en meest afgelegen berg, de Loma Larga, en geven de mooie Morado op. In het beste geval kunnen we nog de Cortaderas op, die ligt direct naast de Loma Larga, en heeft een gemeenschappelijk hoogtekamp. Het doet wel pijn om die Morado op te geven, ook nu nog, en we zouden er graag nog eens voor terug komen.

Puin of penitentes

We gaan het basiskamp verplaatsen. We pakken alle spullen in en met de zware rugzakken begeven we ons op weg. We verplaatsen de spullen in twee keer. Eerst dalen we de morenerug af en van daaruit volgen we het dal richting Loma Larga. We proberen zo hoog mogelijk te blijven en bereiken via allerhande sneeuwvelden en een klein turquoise meertje in de sneeuw de gletscher. Links van ons rijzen hoge rotswanden omhoog met af en toe een kloof erin met een hanggletscher. Met veel gerommel breekt er regelmatig een lawine los. We blijven op respectabele afstand van de lawinekegels en volgen de middenmorene van de gletscher.

Ergens op deze morene zou een mooie plek moeten zijn voor een basiskamp maar we lopen steeds verder omhoog omdat we niet iets geschikts kunnen vinden. En het omhoog lopen gaat moeizaam met dit gewicht. Ik steun zwaar op mijn wandelstokken. In de buurt van een grote gletschertafel vinden we een min of meer vlakke plek op de gletscher zelf die hier bedekt is met kleine rode stukjes steen en rode stof, waarschijnlijk van vulkanische oorsprong. We vinden dit stof overal in deze bergen. De Vulcan San Jose is nog steeds actief.

Een plateau'tje hoger vinden we zelfs stromend water. We dumpen onze rugzakken en na een welverdiende pauze gaan we de rest van de spullen ophalen. We zitten hier naar schatting op 3400 meter en we hebben uitzicht op de Cerro Union waar de sneeuw nu al tot halverwege de

oostwand is weggesmolten. Peter hakt en hakt om het plateau glad te krijgen voor de tent. De held. Als de tent eindelijk staat, gaat het waaien en blijkt de wind dwars op de tunnel te staan. Peter is dan ook niet blij met mijn gezeur dat de tent een kwart slag moet draaien want nu kan hij weer overnieuw beginnen met hakken...

Ik ga me bezig houden met de waterwinning. Er stroomt water door smalle geultjes en ik probeer ze zodanig bij te hakken dat er een veldfles met de opening onder past. Maar als je te enthousiast hakt, heb je helemaal geen op te vangen stroompje meer. Een bewerkelijk klusje want mijn hakwerk smelt ook steeds langzaam weer weg. De zon brandt echt precies boven op je hoofd. Het water bevat veel rode schilfertjes. Ik probeer ze zoveel mogelijk af te gieten om diarree te vermijden.

Morgen willen we omhoog lopen naar kamp 1 en er zoveel mogelijk spullen alvast neerleggen. We slapen dan nogmaals in dit basiskamp en de dag erop nemen we de tent mee en richten we kamp 1 in. We hebben maar één tent dus zullen we de overtollige spullen in het basiskamp in een plunjebaal achterlaten. De rest van de dag besteden we dan ook om uit te zoeken welke spullen we in depot in kamp 1 zullen doen en wat er in het basiskamp kan achterblijven. Al met al hebben we een drukke dag achter de rug.

We zitten in een wereld vol rots en ijs, zonder vegetatie en zonder veel dieren. Zeker geen grote dieren. Het is hier heet, een hooggebergte woestijn. Toch komen er in de Andes poema's voor maar ze worden zelden door de mens gezien. Als ik 's nachts in mijn slaapzak lig, hoor ik ineens regelmatige 'voetstappen'. Het is normaal dat je veel geluiden hoort want de gletscher is continu aan het kraken en piepen maar dat zijn onregelmatige geluiden. Dit lijken echter voetstappen. Het kraken van de kiezeltjes op het ijs. Onbewust lig ik verstijfd in mijn slaapzak. Hier is toch niemand? En zo ja, dan heeft die persoon geen goede bedoelingen. Een poema dan? We zullen het nooit weten want we durfden niet te kijken..

Op weg naar kamp 1 Loma Larga

De weg naar de Loma Larga is lang. Dat blijkt de volgende dag als we omhoog lopen naar kamp 1 op 4120 meter. Nadat we een lang stuk over de gletscher hebben gelopen en een ijsbreuk zijn gepasseerd, stuiten we op het fenomeen penitentes. Penitentes kom je in de Andes overal tegen. Ze ontstaan door de intensieve zonnestraling op het ijs. Hierdoor worden een soort haaientanden gevormd die manshoog kunnen worden.

Voor ons zijn ze nieuw maar de pret is er al snel af als blijkt dat het heel vermoeiend loopt. Afhankelijk van de hoogte van de penitentes loop je over die dingen heen of je probeert je weg er tussendoor te vinden wat tot heuse klauterpartijen, pijnlijke enkels en evenwichtsoefeningen kan leiden. Vanaf hier zijn alle sneeuw- en gletscherpassages voorzien van penitentes. We kijken omhoog naar de top van de Loma Larga. Hij is nog heel ver weg.

De route naar kamp 1 omzeilt de gletscher van de Loma Larga die vol spleten en seracs zit rechts via een steil sneeuwveld. Na een korte pauze onderaan het sneeuwveld waar we een bolus vinden die we de 'poema-bolus' noemen, zoeken we onze weg door een doolhof van manshoge penitentes. Op 3900 meter klauteren we door een geultje verder naar het volgende sneeuwveld. Hier is het laatste stromende water op de berg. Twee honderd meter hoger is er links een plateau van kapotgebarsten stenen. Een grote kale vlakte waar we de resten van een stenening aantreffen. Kamp 1. Onbeschut maar met een prachtig uitzicht op de gletschers en de top van de Loma Larga.

Op het eerste oog ziet de plek zelf er bijzonder saai uit. Een warboel ook, met al die keitjes. Maar als we wat beter om ons heen kijken, liggen er heel veel mooie stenen tussen. Een geologisch paradijsje, denken we. De zon heeft de stenen duidelijk kapot gebakken. We stoppen alle spullen in de grote oranje noodbivakzak en stapelen er stenen op. Ons depot voor vannacht. Het is voor mij de eerste keer dat ik spullen in een depot achter ga laten. Ik vind het een erg eng idee. Er ligt al snel voor een paar duizend euro aan materiaal. Je weet maar nooit of we hier weer terug kunnen komen als bijvoorbeeld het weer om zou slaan. Voor we terug gaan naar het basiskamp verzorgen we allebei onze voeten. Ik heb toch blaren opgelopen en daar geef ik het vele enkelzwikken op de penitentes de schuld van. En eindelijk vervang ik de veters van mijn schoenen hetgeen ik al een jaar geleden had moeten doen.

Terug in het basiskamp proberen we nog te genieten van een rustige avond. De zon gaat langzaam onder, de Cerro Union kleurt oranje en rood. Het wordt koud en eenzaam. In de stilte horen we de kleine geluidjes van de gletscher, het bewegen en zetten van het ijs, een steentje dat omlaag rolt over het ijs, het sijpelen van water. Alle dag is nog verder weg dan de top van de Loma Larga.

Vandaag is het 13 januari en Peter is jarig. Onverbiddeijk deel ik hem mee dat hij zijn kadootjes pas in kamp 1 krijgt. Eerst pakken we de tent in en maken in een plunjebaal een depot van de spullen die we boven niet nodig hebben. Gewend aan het leven in de randstad sluiten we de plunjebaal af met een hangslot. Je weet tenslotte maar nooit.

De gang door de penitentes valt behoorlijk tegen vandaag. Ik ben echt kapot als we uiteindelijk boven komen. Puin of penitentes, ik ben er nog niet over uit wat ik het ergste vind. Peter is nog wel fris maar ook bij hem was een duidelijke agressie te bespeuren tegen die pesterige haaientanden. We zetten de tent op in de stenening. Hij stond nog nooit zo mooi met zijn gerepareerde stokken en verkleurde tentdoek. Peter gaat dapper en vol energie de stenen muren verder opbouwen. Ik heb best wel last van mijn ademhaling en ik moet mij langzaam bewegen tijdens mijn geregelde wandelingetjes naar het sneeuwveld om nieuwe sneeuw te halen voor de watervoorraad. Rustig aan.

Het is niet echt mooi weer, de lucht zit dicht met wolken, af en toe valt er wat sneeuw en het is flink koud. Ik ben blij met mijn donsjas. Dit sombere weer heeft ook invloed op het humeur van mijn vermoeide lijf. Gelukkig weet Peter de stemming erin te houden. Het is tenslotte zijn verjaardagspartijtje. De muur is wat rommelig geworden en zeker geen Inca waardig, maar hij

voldoet. Peter gaat ook op voor het examen voor holbewoner als hij met een steen een stuk worst probeert af te snijden. Zijn zakmes heeft hij keurig opgeborgen in het depot in het basiskamp. Niet nodig, toch?

Zonsondergang als verjaardagskadootje

Op alle mogelijke manieren proberen we water te smelten. Ik maak van het metalen kookscherm een halve trechter die schuin afloopt naar een waterfles. Je legt er sneeuw op en de zon doet de rest. Als hij schijnt. En als je geduld hebt. Want elke dag hebben we ongeveer 7 liter water nodig. 's Ochtends beginnen we met een liter water voor elk twee mokken thee en wat vocht voor de havermoutpap. Voor het avondeten maken we elke dag een liter soep. Per dag een liter limonade als lekkernij en voor allebei een drinkzak vol met anderhalve liter water. Na het avondeten verplichten we onszelf om wederom een liter thee te maken. Het avondeten zelf bereiden we door direct sneeuw op de brander te smelten. Maar omdat we 's middags als de zon schijnt toch meestal alle tijd hebben, vullen we dan alvast zoveel mogelijk de drinkzakken en waterflessen voor de volgende dag.

Als we overdag op pad gaan vullen we de pannen met sneeuw en zetten die in de tent waar de hele dag de zon op brandt. Omdat er veel fijn gruis op de sneeuwvelden ligt, is het water nogal troebel. Door voorzichtig in de pan te roeren, weet Peter het gruis in het midden van de pan op de bodem te verzamelen. Met de zuigslang van zijn drinkzak zuigt hij het gruis er vervolgens voorzichtig uit. Ja, we vermaken ons prima.

Het begint alweer te schemeren. Ik schep stiekem een pan vol sneeuw en steek er een stompe geurkaars in. De verjaardagstaart! Peter mag eindelijk zijn lichtgewicht kadootjes uitpakken. Wat kaarten van vrienden, een zakje zoethoutthee (en dat is echt heel luxe als je weken lang alleen maar zwarte thee te drinken hebt), en de grootste verrassing: een fles calafate-likeur,

helemaal meegesleept uit Patagonië voor deze gelegenheid. Ik ben blij dat dat ding eindelijk uit mijn rugzak is verdwenen. Maar het maakt deze avond tot een vrolijk feestje.

Met een kleine kater klimmen we de volgende dag wat verder omhoog om nog meer te acclimatiseren. Op een rotsbult nemen we de omgeving in ons op. Aan de overkant van het dal staat de Meson Alto machtig en mooi te zijn. Aan deze zijde loopt een moeilijke route via steile ijspartijen en langs vele seracs die regelmatig afbreken. Het lijkt ons geen veilige route. Maar indrukwekkend is het wel. Achter ons de Loma Larga. Iets dichterbij dit keer. Rechts van een volgende rotsbult moeten we morgen steil omhoog over de gletscher. Zo luidt de omschrijving van de normaalroute. Links van de rotsbult zien we een vlak deel van de hoofdgletscher en de grote zuidwand. Achter de rotsbult, niet zichtbaar, moet nog een wilde breuk liggen die de weg min of meer verspert.

In deze woestijn van ijs en kapotte rotsen waait er ineens een pluisje van een paardenbloem voorbij. Rustig zweeft hij rond en rolt over de rotsen. Het is het eerste teken van leven. Van een heel kort lente- en zomerseizoen wat ook hier op 4500 meter hoogte nog een poging waagt. Het enige diertje wat we hier overigens vinden vandaag is de zwarte sneeuw-oorworm die heel hard moet rennen om niet door zijn warmte een gat in de sneeuw te smelten waar hij niet meer uit zal kunnen komen. Zo fantaseren wij. Peter bedenkt zelfs een compleet ecosysteem en voedselketen. Van oorworm die leeft van sneeuw, tot witbuikmus, tot dode witbuikmus die in de pan verdwijnt die op een msr-brander staat en een stoere bergbeklimmer tot voedsel dient. De poema heeft hij wijselijk weggelaten.

Peter in zuidwand Loma Larga

Terug bij de tent verstevigt Peter nog een keer de stenen muren. Ze zijn nu zo hoog dat alleen het dak ontbreekt. Er dreigt onweer. Ik voel me niet op mijn gemak zo hoog in de bergen en zo ver weg van alles en iedereen. Gelukkig waait de wind 's nachts alle wolken weg. Onverbiddelijk gaat om 5 uur 's nachts de wekker. Het is nog donker, het is min acht graden en

er wacht ons een lange, zware dag. Waarom doe ik dit toch? Moeizaam en bibberend werk ik de haversmout naar binnen. Als we eindelijk vertrekken, gaat het lopen best wel goed op de hard bevroren penitentes. In het donker passeren we, beide bijlen gebruikend, de eerste diepe spleet in de steile helling. De smalle brug is hard bevroren. Ik heb koude handen en tenen. Mijn rechter grote teen is licht bevroren en ik doe alle moeite om hem te blijven bewegen. Kom op met die zon! Als je eenmaal op weg bent, is alles best wel weer leuk. Een steile, kleine breukzone klauteren we met de bijltjes omhoog om de sneeuwhegging ernaast, vol penitentes, te vermijden.

Eenmaal bovenop de derde rotsbult staan we op een soort pasje en lijkt het alsof we moeten afdalen om op de gletscher onderaan de laatste grote breuk te komen. Dat is vervelend want we hadden ook linksom die derde rotsbult kunnen lopen zonder die extra hoogtemeters te maken. Maar als we eenmaal beneden op de gletscher staan, blijkt de breuk niet begaanbaar en zien we hogerop vanaf het pasje een spoor door het puin lopen wat de breuk bovenlangs omzeilt. Zo verliezen we kostbare tijd want nu moeten we weer omhoog naar het pasje. We stampen door het puin wat onder onze voeten weg rolt en steeds steiler wordt. Na een uur houdt het spoor definitief op en moeten we een hele steile helling traverseren. Peter doet een paar stappen maar komt snel terug. Te gevaarlijk. Dit is alleen goed begaanbaar als er een sneeuwveld ligt en dat is al weggesmolten. Wat nu?

We kijken nog eens naar de zuidwand van de Loma Larga aan de overkant van de gletscher. Het moet mogelijk zijn om schuin door die steile wand over de firn boven de breuk langs te traversen en hogerop op de normaalroute uit te komen. We steken moeizaam de gletscher over die vol staat met zompige penitentes. Elke stap is een gok, of je blijft stevig staan, of je zakt tot je heupen weg. Of je verzwikt je enkel.

Met een grote boog naar links lopen we omhoog de wand in. Het is vrij steil en er zitten wat breukzones in die we moeten omzeilen. Op driehonderd meter hoogte in de wand beginnen we met de lange traverse naar rechts. De wand wordt steeds steiler en de firn harder. De penitentes verdwijnen. Op een punt bijna recht onder de top vindt Peter het niet meer verantwoord. Het wordt te steil om ongezeurd verder te gaan. En zekeren duurt te lang. We kijken omhoog en besluiten om het dan maar recht omhoog te proberen. Allebei solo, met twee bijltjes. Dat is minder eng dan dit getraverseer. En veel leuker. Via het firnveld kunnen we op de westgraat komen en vandaar proberen de top te bereiken.

Stap voor stap gaan we verder. Hogerop wordt het minder steil en bovenaan een geul houden we even pauze. We reageren redelijk goed op de hoogte. Ik vind het wel heel moeilijk om de afstand in te schatten tot de westgraat. De hersenen raken hier rond de 5000 meter toch wat vertroebeld. In ieder geval een hoogterecord voor mij. Het uitzicht is fantastisch. Links zien we duidelijk de westgraat (normaalroute) op de Marmolejo en rechts daarvan de vulkaan. Nog steeds hoog en dreigend. Vlak voor ons staat de lelijke top van de Cerro Cortaderas. De noordgraat is een onaangename puintraproute. Dat hoeft voor mij niet. Aan de rechterkant kijken we ver in de diepte neer op Cerro Union en een klein lijkende Cerro Morado. Naast ons staat de Meson Alto, zo ongeveer op gelijke hoogte. En overal om ons heen in de verte nog meer besneeuwde toppen en wolken. Ik geniet van deze unieke beelden vanaf een nog nooit betreden stukje aarde en probeer de indrukken, deze kostbare momenten voor altijd in mijn geheugen op te slaan.

De wind trekt aan en wolken verzamelen zich rondom de top van de Loma Larga. We twijfelen wat we moeten doen. Het is twee uur 's middags. Is dit de gebruikelijke middagbewolking of gaat het fout met het weer? We weten het niet. We durven niet verder. We willen niet in de mist en storm op een nog nooit begane graat klimmen op 5200 meter. Nee, we keren om. We dalen de wand weer af en dat gaat een stuk sneller dan omhoog. Eenmaal weer in de warme gletscherkom vol penitentes dringt het tot ons door. Het is de gebruikelijke middagbewolking en geen dreigende weersomslag. Ik voel me verdrietig. Peter is boos en reageert dat af door een

paar penitentes om te hakken. We hebben vandaag te veel tijd verspild en een paar foute beslissingen genomen. Geen top. Wel weer veilig beneden. We vinden een dode witbuikmus op de gletscher op 4500 meter.

Hoe zuur het ook is, toch denk ik dat die laatste beslissing een goede is geweest. Er is namelijk helemaal niets gebeurd, waardoor je denkt dat je niet het maximale eruit hebt gehaald. Dat je nog een stapje verder had kunnen gaan. Waardoor het ook mogelijk is dat je twijfelt of die beslissing niet veel te voorzichtig is geweest. Maar misschien was het dan wel juist fout gegaan. We zullen het nooit weten.

Geen nieuwe route door de zuidwand van de Loma Larga. Wel een fantastische ervaring in terrein waar nog nooit iemand iets heeft geprobeerd. In een van meest afgelegen plekken van de Cajon del Maipo.

Peter steunt tentdoek tijdens nachtelijke storm

De dikzak

De volgende morgen doen we rustig aan. Vandaag uitrusten. Het is helder maar er staat een stevige bries. We overdenken wat er fout ging. Het doet pijn om naar die dikzak (Loma Larga) achter ons tentje te kijken. We hebben tijd verspild met het verkennen van het gruispad, we hebben tijd verspild door eerst naar de gletscher af te dalen. De topo wordt er nog eens op nageslagen. Daar staat: ga van kamp1 omhoog naar de col, bereik van de col de top, totaal 6 uur. Dat kunnen we onszelf niet verwijten. Er wordt niet over gesproken dat we de bovenste breuk via dat gruispad moeten omzeilen. We hebben nu gezien hoe alles erbij ligt. Als vragen blijven over hoe de topgraat zal zijn en of we eventueel links van de ijsbreuk direct omhoog kunnen in plaats van eerst naar links de wand in en dan naar rechts traverseren. Stilletjes zitten we samen rond de brander. We hebben allebei niet goed genoeg opgelet om een

antwoord op die laatste vraag te geven. Wat nu? Peter klimt twee keer de rotsbult op maar het uitzicht blijft hetzelfde. Ik staar drie kwartier naar een vage foto in de topo maar ook dat levert niets op. De stemming in ons kampje is somber. Gaan we naar beneden. Of proberen we het nog een keer. Maar we hebben geen duidelijk plan. Houden we genoeg tijd over voor de Marmolejo? Ik kan er niet meer tegen en verstop me in de tent. Peter zwerft doelloos over de gebarsten stenen. Uiteindelijk weten we een moeizaam besluit te nemen. Morgen staan we nog vroeger op, we nemen in ieder geval niet het puinpad maar lopen direct door de gletscherkom naar de bovenste breuk. Daar bekijken we de doorgang direct links van de breuk. Als die niet mogelijk is dan gaan we terug. Dat lucht op.

We eten soep en nootjes. Ik ontdek de laurierdropjes van de drogist uit Nederland. Ze maken me weer wat gelukkiger. We zijn niet boos op elkaar. Een wijs besluit nemen is moeilijk. Bovendien beginnen we groene struiken en bloemen te missen, en bier, en empanadas. En andere mensen. Het enige menselijke contact op deze plek is het vliegtuig wat drie keer per dag hoog over ons langs vliegt. De ochtend-, middag- en avonddienst, zo attenderen we elkaar er elke keer op. We raken een beetje uitgekeken op die geologische chaos. Het wordt wat deprimerend allemaal.

's Avonds fantaseren we nog wat over hoe je het lopen over penitentes kunt trainen. Les 1: zet een stel stoeptegels op zijn kant en loop er in snel tempo overheen. Les 2: doe hetzelfde op stijgijsers. Les 3: doe hetzelfde in een windtunnel. En we inventariseren de lichamelijke schade tot nu toe. Peter heeft een gebarsten onderlip en zijn rechter oorlel valt er bijna af door de zonnebrand. Mijn rechter wang is ontveld door verbranding en onze vingers zitten vol kloven. We smeren elkaar in met purolo.

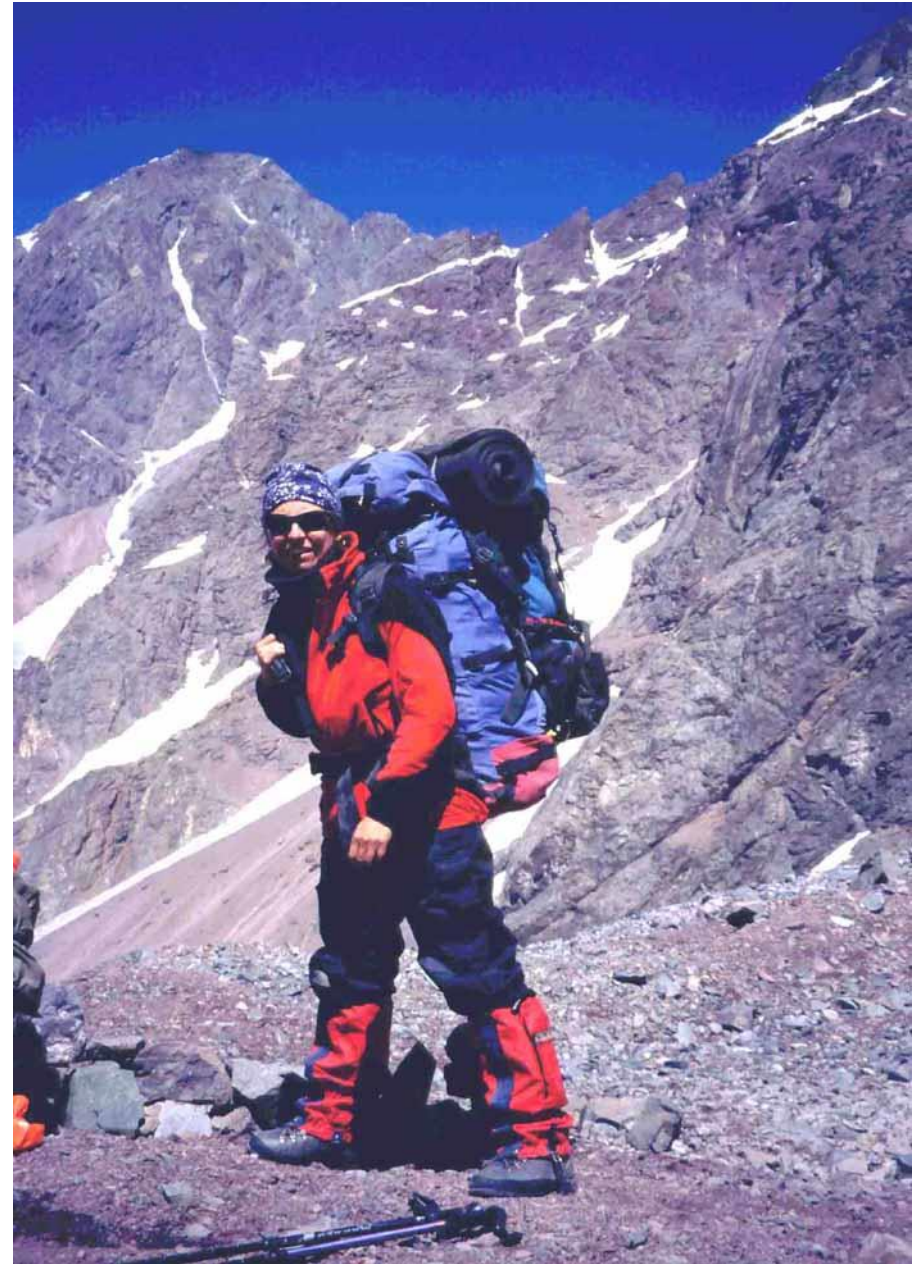
Het is nog steeds koud en winderig en we gaan vroeg slapen. Het tentdoek maakt veel lawaai. Later in de nacht kunnen we niet meer slapen. Er is een storm opgestoken. De wind komt in vlagen. Even is het windstil dan hoor je een gerommel aankomen en plotseling schudt de tent hevig heen en weer. Het tentdoek klappert vreselijk. De wind draait en komt dwars op de tent te staan. Het doek staat strak naar binnen. Ik vrees voor het tentdoek. Om en om gaan we een half uur met ons rug tegen het tentdoek zitten om het te steunen tegen de enorme windvlagen. Als de wekker gaat, geheel zinloos, voelen wij ons als een vaatdoek. Dit zijn niet de ideale omstandigheden om op pad te gaan om een nieuwe route verder uit te bouwen. Afdalen dus, want voor nog een rustdag hebben we geen eten meer hier boven.

Als eerste kleed ik mij aan en ga dapper de tent uit want ik moet erg nodig naar de wc. Het begint licht te schemeren maar het is zo koud. De wind loeit nog over de berg. Wolken die hoog over mij voorbij schieten kleuren langzaam roze. Zo snel mogelijk pak ik de rugzakken en spullen die tussen tent en muurtjes liggen bij elkaar en geef ze aan Peter in de tent. Snel weer naar binnen, zelfs de donsjas houdt mij niet warm.

Om de beurt pakken we onze rugzak in terwijl de ander met de rug het tentdoek blijft ondersteunen tegen de straffe wind. Er is weinig plek om een matje op te rollen als er zich al twee personen en twee rugzakken op twee vierkante meter bevinden maar toch lukt het elke keer weer. Eten doen we straks wel in het basiskamp. We willen hier zo snel mogelijk weg.

Het is nog een hele klus om de tent uiteindelijk af te breken. De spanlijnen zitten vast aan grote stenen en die stenen vormen de onderste laag van de mooie Inca-muur. Die moet dus worden afgebroken. Eerst maken we de tent los aan de luwzijde van de wind. Stokken eruit en ik ga er maar gewoon bovenop liggen om te voorkomen dat hij stuk klappert. Peter breekt de rest van de muur af en we proppen het tentje snel in zijn hoes.

De rugzakken zijn best zwaar en fungeren als een zeil in de wind. Dat maakt het afdalen over de penitentenhellingen gevaarlijk. Je moet je voeten precies neerzetten maar zo'n plotselinge windvlaag laat je dan ineens in een gat van een meter diep vallen. Nee, we zijn niet blij. Maar hoe lager we komen hoe minder wind er is. Boven ons jagen vreemde lensvormige

wolkenformaties op volle snelheid over de toppiramide van de Loma Larga. We sjokken verder over de lange gletscher naar de plek van het basiskamp. Het depot ligt er nog. Ja heus.

Van ons relaxte ontbijt komt niet veel want ook hier komt de wind opzetten. Snel proppen we een reep chocola en wat nootjes naar binnen. We pakken de plunjebaal uit en verdelen de spullen. We hebben allebei nu twee rugzakken. De zware spullen proppen we in de grootste en de kleinere rugzak vullen we met volumineuze dingen. De kleine rugzak binden we op de grote vast en klaar zijn we om te gaan. Naar schatting hebben we zo'n 35 kg per persoon op ons rug, Peter nog wel wat meer. Het is niet te doen. En toch moet het.

We zwalken het laatste stukje van de gletscher af en vervolgen onze weg zo slim mogelijk over de sneeuwvelden om zo min mogelijk omhoog te moeten lopen. Omlaag kan net, omhoog heb ik het gevoel alsof mijn benen zullen afbreken. Als we ter hoogte van het basiskamp van de Cerro Morado zijn, doet alles in mijn lichaam pijn. En tegelijkertijd is daar ook de pijn van het weggaan uit dit wild mooie dal. Ik moet mijn aandacht op de meter grond voor mijn voeten richten want anders val ik, maar toch wil ik nog die laatste beelden van die bergen opzuigen. Alsof het afscheid voor altijd is.

Afscheid van de Cajon del Morado

Iets verderop stuiten we op een oude eindmorene die dit dal afsluit van de Cajon del Morado verder naar beneden. We zullen toch omhoog moeten. Ik geef de moed op en ga zitten. Bekijk het maar. Ga jij de weg maar zoeken. Ik doe het niet meer. De slapeloze nacht en het te zware gewicht doen zich gelden. Peter weet niet zo goed wat hij met mij aan moet. Hij heeft het ook zwaar. Hij gooit zijn rugzak af en gaat op zoek naar de 4x4 weg die aan de andere kant van de morene zou moeten eindigen. Op de heenweg was deze weg nog onzichtbaar door de vele sneeuw. Nu, bijna twee weken later, zien we dat de lente een poging doet. De helft van de sneeuw is verdwenen en tussen de rotsblokken komen planten voorzichtig op, geholpen door de vele klaterende en ruisende smeltwaterstroompjes. Het eerste groen waar we zo naar

snakten. Ik ben te moe om er echt van te genieten. Mijn hersenen registreren het maar de gevoelens die doen het even niet. Wel is daar die weemoed als ik mijn laatste blikken op het bovenste dal en de Morado en Meson Alto werp.

Moeizaam lopen we over de eindmorene omhoog. Het is nog verder dan we dachten maar dan eindelijk zien we delen van de weg. Verder maar weer, overal pijntjes. De spieren in schouders, rug en nek staan onder teveel spanning en zenden een zeurende pijn uit. Het straalt ook uit naar de armen. En de heupbanden maken lelijke drukplekken op de heupen. Mijn rugzak heb ik in de haast onhandig ingepakt en hij zakt nu steeds scheef weg. Om radeloos van te worden. De sneeuwvelden worden steeds zachter. Ploeter, ploeter, ik wil niet meer. Vanaf kamp 1 naar het 'groene veldje' onderaan de Cerro Arenas is de afdaling 1700 meter. Er verschijnen steeds meer groene en bloeiende struiken. Als ik toch nog een keer achterom kijk naar de top van de Morado zie ik een klassiek alpien plaatje. Op de voorgrond vriendelijk bloeiende bloemen en struiken, erachter een wit besneeuwde berg. We zijn al weer bijna terug in de gewone wereld. Hé, de oude mijn is weer in gebruik! Er rijden vrachtwagens vol gips over het schamele pad dat omhoog zigzagt door de stijle gruishelling. Ik krijg weer hoop. Wie weet krijgen we een lift naar Banos! Maar nee, genadeloos rijden alle chauffeurs door. We slepen ons over de weg verder om aan de andere kant van dit vlakke stukje groene dal alles te laten vallen bij de boulderblokken aan de beek. Hier gaan we kamperen. Peter perst er nog een flinke wandeling uit om drinkbaar water te zoeken en ik voel mij verplicht om ten minste de tent op te zetten wat op zo'n moment uiteraard niet wil lukken. Gefrustreerd laat ik wat tranen en ja, die scheve, ingezakte tent, het moet maar. Ook Peter zit er helemaal doorheen als hij terugkomt. Ik knap wat op door mij te wassen in de rood gekleurde brullende beek.

De chinchimolla

We gaan vroeg slapen. De tent gaat goed dicht want er zit hier een groot insect dat sterk op een schorpioen lijkt. Toen ik van dichtbij een grote roze kelk wilde fotograferen, zat ik bijna met mijn neus op zo'n exemplaar. Deze plek is verder wild romantisch met het uitzicht op de dreigende donkere peilers van de Cerro Arenas direct achter de tent, het zicht op de vulkaan die mij nog steeds in zijn ban heeft en al die mooi gekleurde en vreemde bloemen. Langzaam kom ik weer tot leven.

De tent staat zo scheef dat ik de nacht vooral bovenop Peter doorbreng. Toch slapen we allebei als roosjes.

We worden wakker van vogelgetinkel. Er huist hier een andere vogelsoort: de kortpotige renmus die in holen leeft en heel nieuwsgierig is. Korte staart, lange nek. Geinig beestje, kan goed op wrijving lopen. Hun habitat delen ze met de geelbuikmussen. Het ecosysteem wordt te complex voor Peter om in kaart te brengen. Eten de mussen de schorpioenen of andersom? Peter graaft nog een bol van een roze kelk uit voor thuis in de tuin. Zo'n bolgewas brengt de winter in ruste door om in het voorjaar tot bloei te komen. Maar zal zo'n bol snappen dat hij verhuist naar het noordelijk halfrond en dat zomer en winter daar omgedraaid zijn? Een interessante vraag voor een bioloog.

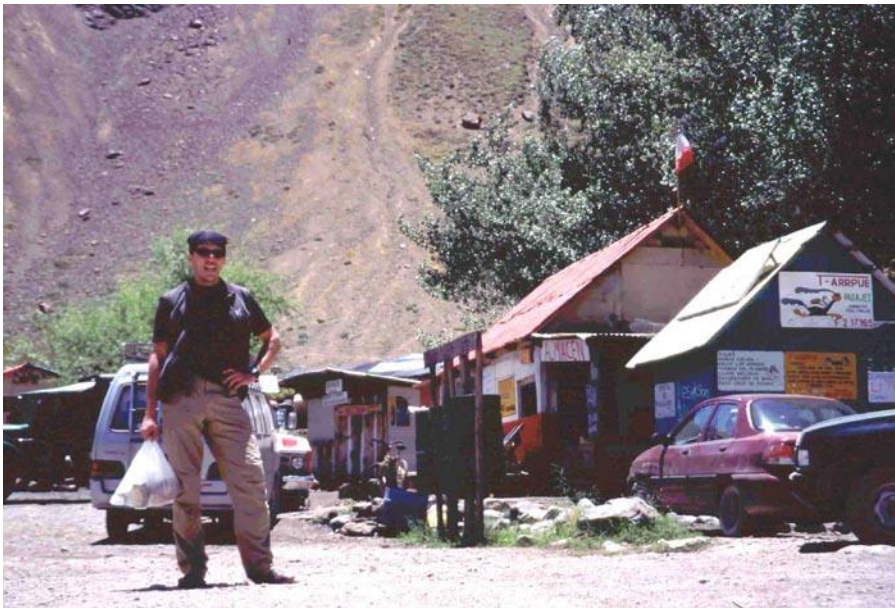
Als we de tent afbreken zit er zo'n schorpioenbeest onder het grondzeil! Peter heeft er duidelijk moeite mee om zijn rugzakken in te pakken. Op de één of andere manier krijgt hij dezelfde spullen als gisteren vandaag niet meer in de rugzakken gestouwd. Geruk, gestomp, gesjor. Hij is niet blij met mijn sturende blik. De belofte van bier in Banos houdt hem op de been.

Een fris windje verkoelt tijdens het lopen. De truc is om ieder uur even te gaan zitten. Bij Peter prikt er iets in zijn rugzak vinnig in zijn onderrug. Mijn rugzakken hangen vandaag naar links af zodat mijn rechter schouder pijn gaat doen. Toch iets van symmetrie. Ook vandaag

geen lift. Het is zaterdag en alle auto's gaan in de ochtend omhoog in plaats van naar Banos. We moeten zelfs de weg uitleggen aan een keurig echtpaar in een glimmende 4x4 jeep.

We zijn er bijna, we hebben zicht op de gipsfabriek tegenover Banos. En dan komt Banos zelf in zicht. Dat motiveert tot doorlopen. Het is erg druk in Banos. Overal tentjes, auto's. We hopen dat er nog plek is bij mevrouw Mercedes. Heerlijk, Banos, een echte oase. Water stroomt over en naast de weg. Gras, boompjes, de nieuwbouwwijk, de kiosk van Claudia en het paardenplein. Vlak voor de camping worden we aangehouden door een Chileen die met zijn familie langs de weg staat. Hij ziet onze uitgeputte gezichten en spontaan drukt hij ons een koud glas bier in onze handen. Heerlijk, precies wat we nodig hebben! Een leuk onthaal. En op de camping is nog plek. Juan, de zoon van mevrouw Mercedes, is blij ons te zien en brengt ons meteen onze plunjebaal en warme, zelfgebakken broodjes. En ook weer twee koude blikken bier. Hmmm. We zakken lekker onderuit en laten de omgeving op ons inwerken. Ruisende populieren, de brullende bergbeek, de schaduw, de bloemen en de barbecueende campinggasten die vrolijk feest vieren.

Plotseling zie ik zo'n schorpioenbeest over Peters rugzak kruipen. Hij heeft hem ongemerkt meegesjouwd vanaf het groene veldje! Enigszins paranoia zoek ik alle plooiën van de rugzakken na maar het is de enige. We maken een tekening van hem want we zijn toch wel nieuwsgierig wat het nou precies is. Peter geeft hem de vrijheid bij een steen naast de camping. Zonschuw kijkt hij er direct onder.

Marktplaats Banos Morales

Als we wat uitgerust zijn en de tent hebben opgezet, gaan we naar Claudia's kiosk. Claudia is er niet, vandaag staat haar zus in de kiosk. We laten ons verleiden door allerlei lekkere broodjes met vlees en kaas, patat en cola. En weer een geitenkaas. Twee keer zo duur dit keer, het blijft echt onbegrijpelijk in dit land. Marcella vertelt dat er weinig buitenlanders in Banos langskomen. Met name Mormonen, uit Utah, waar ongeveer hetzelfde klimaat heerst als hier.

De meeste mensen wonen hier alleen 's zomers maar ook dan is er geen verwarming of warme douche. Want een warme douche, daar waren wij op uit. Maar ook de minerale baden blijken niet te beschikken over een warme douche. Het roestbruine water waar iedereen hier in rondartelt, is gewoon ijskoud.

Het is druk in het dorp met mensen in badpak en handdoeken. Er rijden veel busjes af en aan en er lopen veel mensen te paard rond. We hebben de witbuik- en kortpootmusjes tijdelijk vervuld voor Chileense jonge dames in heupbroeken. De meesten hebben een buikje dat niet zo mooi uitkomt in deze afgezakte mode. De twee tangen verkopen ons tegen hun zin fruit, bier en yoghurt. Wij negeren hun gedrag en genieten van dit dorpje met heldere beken en populieren, temidden van die droge rode bergen vol puin.

Omdat ik maar twee paar sokken bij mij heb, is het dringend tijd om een wasje te doen. In de grootste pan verwarm ik wat water en maak een sopje waar ik de sokken vrolijk in laat zwemmen. Peter kijkt met gemengde gevoelens toe want morgen moet er weer thee in die pan gezet worden. Vanavond willen we uit eten. Er is maar één terras in Banos wat echt in aanmerking komt en dat is bij het hotel van de tangen. Onder een klapperend doek worden wij bediend door een aardige dame. Hoe lekker kan een simpel stuk vlees met droge rijst en salade zijn! Uiteraard nemen we 'kuchen' toe.

's Ochtends worden we weer verwend door de overheerlijke broodjes die Juan in zijn grote ronde steenoven staat te bakken. We kunnen ook eieren kopen welke mevrouw Mercedes persoonlijk uit een diepe kast haalt. Om ons heen rollen de andere campinggasten één voor één de tent uit. Direct steken ze de barbecue weer aan.

Ons eerste doel vandaag is om een openbare mobiele telefoon te vinden waarmee we een smsje naar huis kunnen sturen. Het hufje waar telefono op staat is gesloten. Als we navraag doen, blijkt dat er een mobiel moet zijn bij de chocoladewinkel en bij de tangen. Helaas is de chocoladewinkel gesloten. Met lood in onze schoenen stappen we het hotel binnen. Ik vind er een huttenboek en ogenblikkelijk begin ik te bladeren om uit te vinden wie hier zoal geweest zijn. De ergste tang komt ineens de hoek om en rukt het boek uit mijn handen en bergt het op. Foei! En je kunt er alleen mobiel bellen, niet "e-mailen", en dan wel tot Santiago. Ze loopt weg. Wij ook. Ik ben woest.

Het is zonde om in zo'n mooi oord je emoties zo te laten gaan en zo boos te worden. Dat doet echt afbreuk aan het geheel. Maar toch kan ik het niet voorkomen. Die twee mensen geven je echt het gevoel dat je het slijk der aarde bent. En dat hebben we nou ook weer niet verdiend want we doen echt ons best. Laat gaan, zegt Peter. Ja, laat gaan.

Op zoek weer naar de paardenman. We vinden Jaime op zijn vertrouwde stek achteraan het plein bij de houten balken waar hij de dag staat te evalueren met zijn collega's. We bestellen vier paarden voor morgen om ons naar het basiskamp van de Marmolejo te brengen. Het basiskamp is overigens een ruim begrip want dat ligt ergens tussen de 3000 en 3700 meter hoogte, al naar gelang je er zin in hebt. Omdat we de 4x4 weg grotendeels al twee keer gelopen hebben en dat nu wel geloven, kiezen we ervoor om nu ook zelf de eerste etappe te paard af te leggen. Een nieuwe uitdaging, zeker voor Peter die nog nooit op een paard heeft gezeten en ook een beetje angstig voor die dieren is.

Als we éénmaal weer op ons blauwgeverfde bankje naast de tent zitten, komen de kinderen van de camping langs om overheerlijke empanada's te verkopen. Mevrouw Mercedes heeft ze gebakken. We halen er snel nog wat bier bij. Ik voer groot onderhoud aan mijn benzinebrander uit en daarna ben ik zo zwart dat ik toch maar onder de steenkoude douche ga staan. Eigenlijk vind ik het best wel lekker.

De parkranger loopt voorbij over de camping. We rennen achter hem aan met onze tekening van het schorpioenbeest. De man vindt het duidelijk leuk dat wij zo geïnteresseerd zijn en hij is trots dat hij zijn kennis kan overdragen. Het beest is ongevaarlijk. Het is een chinchimolla, een geleedpotige die stank verspreidt als je op hem drukt. Toch blijft hij voor mij een engerd.

Twee vierkante meter

Ons plan is als volgt. We hebben in totaal negen dagen de tijd om de Marmolejo te beklimmen en weer af te dalen naar Banos. Als alles volgens plan loopt, kunnen we zelfs proberen om na beklimming van de Marmolejo op hoogte te traverseren naar de Vulcan San José en via deze af te dalen naar de Engorda. De Engorda is een grazige vlakte vol beken onderaan de vulkaan. Hiervandaan loopt ook het dal van de Rio Marmolejo welke wij zullen volgen naar de westgraaf van de Marmolejo, de normaalweg. We gaan het in alpiene stijl proberen. Alsof het een trektocht is, zullen wij ons verplaatsen van kamp naar kamp terwijl we steeds alles in de rugzak meenemen. Als het goed is, zijn we inmiddels hiervoor voldoende geacclimatiseerd. Als we alleen de Marmolejo beklimmen, hebben we twee dagen reserve voor bijvoorbeeld een rustdag of slecht weer.

Op zondagavond pakken we voor de zoveelste keer alle spullen om. Dit keer zullen er twee grote plunjabalen op de camping achterblijven. Juan vindt het geen enkel probleem. Om zeven uur 's ochtends staan we op want iets voor negen uur komt Jaime. Opruimen, inpakken. Peter brengt de twee plunjabalen naar Juan. Helaas mislukken de ontbijt pannenkoeken, volgens Peter door stress omdat hij moet paardrijden.

Te paard door de rivier

Jaime verschijnt met een muilezel, twee rustig ogende paardjes en een grote donkere hengst. Peter sputtert nog wat in de trend van "ik heb nog nooit paardgereden.." maar voor hij er erg in heeft, zit hij al in het zadel. Ik krijg één van de twee overige paardjes en Jaime rijdt op de muilezel. Er volgt een korte uitleg: met het zweepje is harder en aan de teugels trekken betekent stop. Het lastpaard heeft het makkelijk vandaag, slechts twee rugzakken. Voor negen dagen noten is overigens best nog zwaar.

We gaan op pad. Ik had Peter gisteren gerustgesteld dat we waarschijnlijk aan elkaar gebonden als een treintje omhoog zouden lopen. Maar niets van dit alles. We rijden zelf. Rustig hobbelen we door het dorp achter Jaime aan. Al direkt blijft Peter achter omdat zijn paard besluit dat hij eerst een kwartiertje moet drinken. Dat touwtje, Peter!

Vlak onder het groene veldje verlaten we de 4x4 weg en lopen over een smaller pad verder naar het Val Clarillo. Dit mooie kleine dal ligt onder het groene veldje en de Cerro Arenas en een etage lager dan de Engorda. Weer maakt de Cerro Arenas indruk op me. Het wandelpad steekt de woeste beek over in een kloof over een paar grote opeengestapelde keien. De paarden echter waden dwars door de beek. Het water reikt bijna tot aan onze voeten. Je voelt hoe die beesten onder water naar houvast zoeken en hun evenwicht proberen te bewaren. Daarna gaat het via een steil rotspadje verder. Verbazend wat die beesten kunnen. Grijnzend kijk ik af en toe om naar Peter. Ik voel mij helemaal in mijn element ondanks dat ik ook niet zo vaak op een paard heb gezeten. Dit aanlopen te paard past goed in deze natuur, in dit landschap.

Het weer verslechtert, er komt meer bewolking opzetten en het waait. Peter krijgt het koud in zijn korte mouwen t-shirt. De Engorda had ik mij voorgesteld als een saaie vlakte met moeilijk over te steken beken. Maar hij bekoort me toch met al zijn kleuren en bloemen. We zien zelfs wilde paarden rondlopen. De beken zijn inderdaad te diep om over te steken ook voor de paarden. We houden goed links aan (stroomop gezien) om een oversteek te vermijden. Maar de beek loopt op een plek heel dicht langs de rotswand. Jaime gebaart dat we moeten afstappen en lopend over het steile geröll erlangs moeten gaan. Hij begeleidt de paarden er één voor één langs. Jaime ziet er wat gespannen uit. Hij is toch wel bang dat er een paard onderuit gaat hier. In dat geval zou het beest direkt in de beek verdwijnen. Maar het gaat goed. Ik sta met twee paarden in de hand te kijken hoe hij het derde dier over de passage leidt. Dan kan Jaime weer breeduit lachen onder zijn flitsende bril. Ik mag hem graag ondanks dat ik nauwelijks met hem kan praten. Hij weet in ieder geval waar hij mee bezig is ondanks dat je in Nederland nooit en te nimmer zal worden meegenomen op zo'n tocht als je nog nooit hebt paardgereden. Hier gelden duidelijk andere normen.

Het begint te miezeren als we het dal van de Rio Marmolejo ingaan. De paarden lopen over de morenevelden langzaam omhoog. Het lukt Peter maar niet om zijn machtige hengst een beetje tot actie aan te sporen. Regelmatig raakt hij achterop. Het dier is duidelijk lui aangelegd. En Peter vindt het vervelend om het paard met het knopentouwtje te slaan om hem aan te sporen. Te lief. Vanaf hier beginnen de sneeuwvelden. Ook hier hobbelen de paarden gewoon overheen. Ik heb het echt vreselijk naar mijn zin. Na een sneeuwveld klimt mijn paard met krachtige stappen een steil rotspad op. Van bovenaf de rots heb ik samen met Jaime de grootste pret als Peter's hengst een regelrechte weigering heeft en terug wil naar stal. Hij draait maar rondjes over het sneeuwveld in zijn pogingen om het paard de rots in te sturen. Uiteindelijk besluit Jaime om te hulp te komen en hij loopt naar beneden. Peter moet afstappen. Jaime vindt het tijd dat deze eigenwijze hengst door krijgt wie de baas is. Hij zet de grote sporen aan zijn leren puntlaarzen eens goed in de zij van het dier. Een flinke mep met het knopentouw, een ruk aan de teugels, een stijgering, en dan staat de hengst in twee minuten naast me. Peter komt er achteraan gelopen.

Het weer wordt steeds beroerder. In de verte, bij de Engorda, zien we regengordijnen. Peter is inmiddels half bevroren. Jaime gaat steeds moeilijker kijken. Mijn hoogtemeter geeft ongeveer 2800 meter aan als Jaime aangeeft niet verder te willen gaan. De wolken zakken, zegt hij, en verder in het dal kun je niet kamperen. Dat laatste vind ik een smoes en later zal ook blijken dat er nog heel veel kampplekken zijn maar ik snap wel dat hij voor het ergste los barst weer terug wil zijn in Banos met alle vier de paarden. Hij heeft geen regenjas, alleen een oude trui en hij moet nog 3 uur terug. Wel jammer want dit dal is nog tien kilometer lang en vanaf hier kijken we nog uit over de Engorda. Volgens de mooie antieke kaart zitten we nu ergens aan de voet van de San José Norte op 2900 meter. Er is hier wel een mooi, relatief beschut kampplekje met stromend water in de buurt. We bedanken en betalen Jaime en hij wenst ons veel succes en een

behouden tocht voor hij alle paarden aan elkaar bindt en zijn paard de sporen geeft. In galop verdwijnt hij in de regensluiers.

Weer zijn we alleen. We hebben het koud. In snel tempo verruimen we de resten van de stenenkring om de tent erbinnen op te kunnen zetten. Weer verankeren we ons onderkomen met scheerlijnen aan stenen in het muurtje wat Peter nu bijna volleerd in een uurtje opbouwt. Nou het voltooiën van de binnenhuis architectuur zwerf ik wat rond over de helling van de morene achter de tent en vind een zak met afval. Jammer dat dat hier nou ligt maar tegelijkertijd krijg ik een vaag vermoeden dat er meer mensen op de berg zijn die dit afval op de heenweg hebben laten liggen (ver uit het zicht, en verstopt tussen wat stenen) om het op de terugweg weer mee te nemen. Een paar dagen later zal blijken hoe juist dit vage gevoel was. Eenmaal binnen in de tent begint het flink door te regenen. Een bui die nooit meer lijkt te willen overgaan. Als Peter een sanitaire stop niet langer meer kan uitstellen komt hij na afloop kletsnat terug. We zitten in de mist. We dommelen wat. Als het een momentje droog is, glip ik snel naar buiten om te plassen en om de watervoorraad aan te vullen. Daarvoor moet ik over een glibberig sneeuwveld naar een paar grote rotsblokken glijden waarachter de woeste Rio Marmolejo roodbruinig voorbij kolkte. Balancerend op een steen met sneeuw schep ik water in de pannetjes. Op dat moment trekken de wolken iets op en wat ik zie is niet bemoedigend. Tot op honderd meter boven ons ligt poedersneeuw. Uiteraard hebben we de sneeuwschep en de helft van de sneeuwharingen op de camping achtergelaten want die hadden we tot nu toe tevergeefs meegesleept.

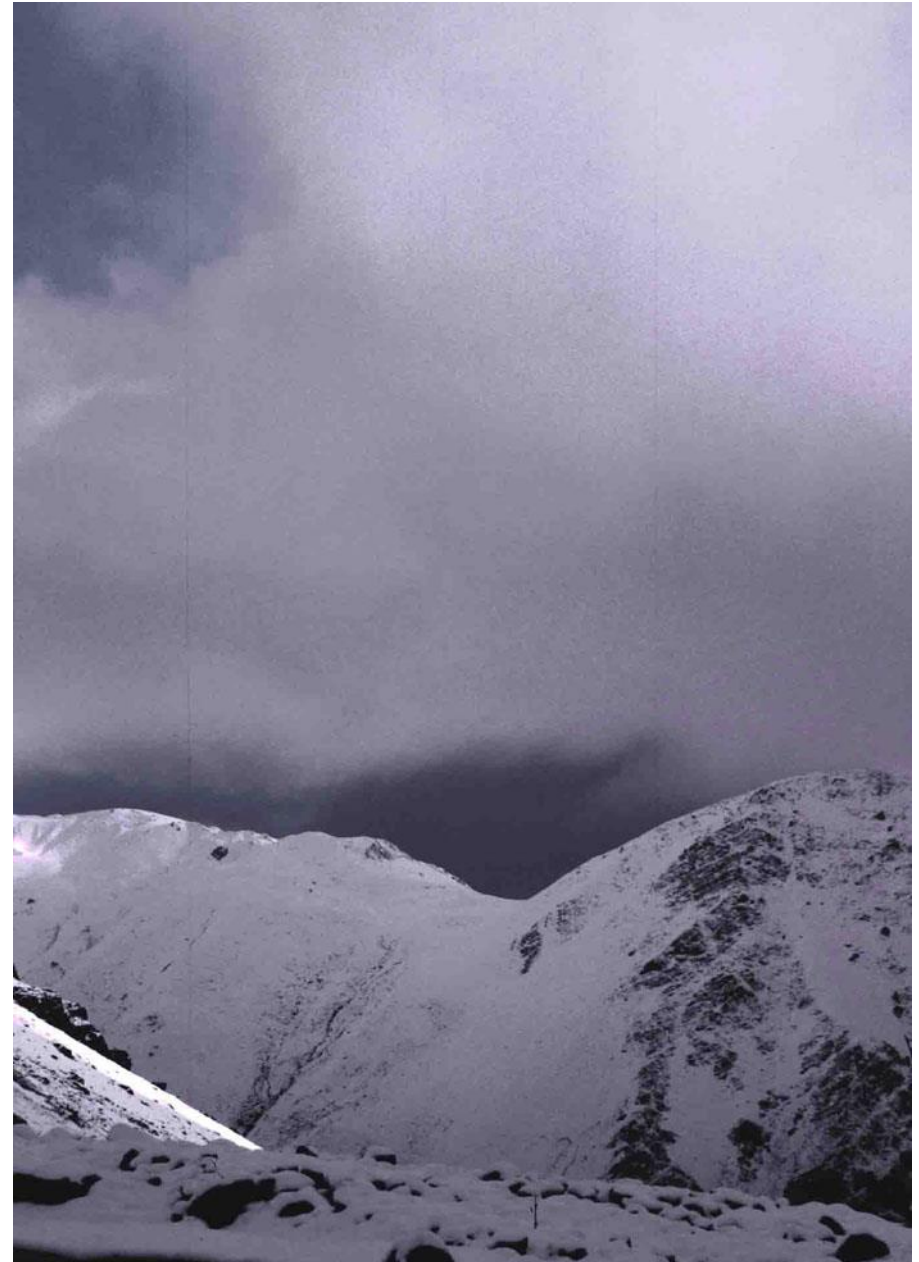
Het gaat weer regenen. We besluiten om in de krappe voortent te gaan koken. Heel voorzichtig. Een voordeel is dat de bencina blanca bij het aansteken van mijn brander niet zo'n steekvlam produceert als de coleman fuel die ik er in Europa in doe. Echter, de brander doet helemaal niets meer. Gelukkig kun je zo'n benzinebrander tot op elk onderdeel uit elkaar slopen en schoonmaken. Na een grondige analyse blijkt de sproeier verstopt te zijn. Er zit een knetterharde prop in het piepkleine gaatje. Ik heb nog een petroleumsproeier (waarvan het gaatje wat groter zou zijn) en dat werkt ook prima. Met een dunne naald uit het naaisetje wat ik ook al enige maanden ongebruikt meedraag, weten we de oorspronkelijke sproeier weer door te prikken, zij het met moeite. Na zoveel tegenslag valt uiteraard ook de pan met macaroni nog om in de voortent en weet alleen een paniekgerige bliksemaktie te voorkomen dat de tent een smeulend hoopje as wordt.

Het gaat onweten. Het is echt doller pret hier op deze twee vierkante meter in de Andes. Liggend op mijn matje probeer ik toch nog wat te relaxen. Gelukkig staan we nog niet op de onbeschutte westgraat. Regen, regen, regen. Peter gaat over tot het plassen in het kleine pannetje. Hij wel.

De hele nacht en de hele volgende dag blijft het regenen en vlak boven de tent sneeuwen. Dat is niet best want hoe hoog stapelt zich de sneeuw op op 4000 en 5000 meter? We hebben wel wat dagen speling maar of dat genoeg zal zijn?

We vermaken ons in ons kleine bivak. De smarties worden voor pruimen geruild. Hoge nood moet wachten totdat de regen een momentje pauzeert. Thee uit het kleine pannetje is toch wel wat merkwaardig maar ook geel. Wachten, wachten, wachten, het lijkt Patagonië wel. Om de beurt vertellen we over iets van vroeger. We tekenen in het schrift en vullen om beurten het dagboek met spitsvondige anekdotes. We leggen lijsten aan met overeenkomsten en verschillen tussen ons beiden. Er valt geen ongetogen woord. We houden onze twijfels voor onszelf. We praten over de invulling van de resterende dagen die we overhebben om de top te bereiken.

De volgende morgen is het doodstil en donker. Peter, wakker worden, het is al acht uur! We zijn ingesneeuwd. De sneeuw ligt twaalf centimeter hoog op de tent en het is nul graden celsius. De mist beweegt zich langzaam rondom de tent. Nadat we onze laatste pannenkoeken als

ontbijt verorberd hebben, gaan we de route hogerop verkennen. Heerlijk om uit die tent te zijn, leuk om door de sneeuw te banjeren.

We komen tot op 3045 meter. De sneeuw is daar ruim 20 centimeter diep. Als de mist wat wegtrekt zien we zelfs sneeuw op de Engorda liggen. Het is goed mis. Door de mist kunnen we het vervolg van de route niet zien. We staren stilletjes vanonder een enorm rotsblok tegen die muur die het onbekende blokkeert. Weer dwalen mijn gedachten spontaan naar hogerop de berg. Ik heb weer zo 'n vage sensatie vanbinnen dat daar mensen zijn.

We dalen weer af naar de tent. Met die sneeuw wordt het nu heel lastig om alles droog te houden. De keuken wordt omgetoverd tot drooghok. De zijkanen van ons onderkomen zijn vochtig en her en der driipt er wat smeltende sneeuw langs de binnentent omlaag. Het gaat allemaal nog net. Wie zei er ook weer dat het hier altijd mooi weer was in de zomer?

Ik ben een lepel kwijt. Peter grijnst dat hij bij zijn wandeling naar de beek om af te wassen languit onderuit is gegaan in de verse sneeuw. We zoeken de plek nog enige tijd af maar van de lepel is geen spoor meer te vinden. De rest van deze tocht eten we om de beurt. Slechts één lepel is ook voldoende om mee te nemen. We verwennen ons met chocola, nootjes, drop. De plannings krijgen nu toch een iets minder optimistisch karakter. Als we morgen hier nog een dag moeten blijven, redden we het niet meer tot de top en terug voordat ons vliegtuig (de middagdienst?) vertrekt. Dus, of we gaan morgen omhoog en we moeten dan elke dag verder gaan richting top, of we dalen af en gaan in het Mesoncito-dal nog een paar vierduizenders proberen. Het Mesoncito-dal ligt hoog tussen de Cerro Arenas en de Engorda. We nemen een halve worst en hopen er het beste van.

In ons dagboek schrijven we dingen op over elkaar. Ik heb opgeschreven dat Peter steeds van alles kwijt maakt. Laurens zakmes, zijn horloge, de pen, zijn lepel, mijn hoofddoek. Hij wil stekeltjes maar dat vind ik niet leuk. Een kuif wel. Peter schrijft over mij dat Kootje gelijk heeft en dat ik geen dame ben. Ik zou hebben voorgesteld om de ontlasting in de tent in de lege notenzakken te doen. En ik zou hebben gezegd dat ik dik word door zo lang stil te zitten in een tent.

Weer doden we de tijd met verhalen over school, werk, films, klim- en kano-avonturen. Om de beurt lanceren we een onderwerp en de ander is verplicht iets te vertellen. Zo hoor je nog eens wat!

Af en toe geven we het tentdoek van binnenaf een flinke beuk om de sneeuw eraf te laten glijden. Zwaar ritselt het dan naar beneden waarna de neerslag weer harder klinkt. Maar er gloort hoop. Een flauw zonnetje prikt af en toe door de met sneeuw gevulde wolken en voelt warm aan. Ook in de tent wordt het wat warmer. En dan ineens, tegen de avond, klaart het op. Langzaam verdwijnen de wolken, verschijnen er mooie, besneeuwde toppen boven de Engorda in oranje wild strijklicht van de dalende zon. Via de kloof naast ons zweven onze blikken omhoog naar de vulkaan en de portezuelo. Ja, morgen gaan wij ook omhoog! Om kwart voor negen 's avonds is het al minus één graad. Een koude nacht ligt voor ons.

Mensen

Die kou viel mee. Voor niks had ik mijn slaapzak vol met kleding gestopt. We treuzelen met opstaan en vertrekken uiteindelijk om half elf. Het is prachtig weer alsof er niets is gebeurd in de afgelopen dagen. Alle bergen zijn wit en iedereen die weleens op toerskies of sneeuwschoenen door een witte winterse en stille bergwereld heeft rondgelopen, snapt mijn gevoelens op dit moment.

We zwoegen door de sneeuw omhoog, om en om sporend, maar al snel gaat Peter op kop. Hij spoort sneller dan dat ik in het spoor kan volgen. Ik voel me als het paard waar hij op reed. Telkens raak ik achter. De sneeuw is tot dertig centimeter diep. Her en der vindt Peter een steenman door feilloos steeds op de goede plekken te graven. Maar echt sprake van een pad is

er niet, we plannen onze eigen route door dit met sneeuw gevulde dal. Het lijkt alsof we door een smal kloofje moeten maar de hellingen erboven vol sneeuw en stenen zien er niet lekker uit. Links gaan we verder, steeds hoger, via oude moreneruggen. Af en toe zak je tot je kruis weg tussen twee stenen.

Eindelijk staan we op een morenerug en hebben we vrij zicht op de laatste vlakke van het dal met de meanderende rivier. Een prachtige, woeste en oorspronkelijk dalkom, met links enorme rotspieken zoals de Cerro Balcon, Italia, en Cortaderas. De Loma Larga sluit de rij links en het dal af met zijn drie piekjes. Zelfs het topijsveldje van de hoofdtop is zichtbaar. Daar waren we niet. Rechts van ons zien we de Vulcan San José Norte, een woest en steil dal met een enorme gespleten hanggletscher (de route van de eerstbeklimming van de Marmolejo) en de bergrug die de westgraaf van de Marmolejo vormt en die begint bij de pas tussen Loma Larga en Marmolejo. De giant waterfalls, een indrukwekkende rij met bevroren watervallen, hangt op 5000 meter tegen de bergrug aangeplakt. Thuis zeiden we nog dat we er hier ook nog wel ééntje van zouden kunnen proberen. Nu komt het niet eens ter sprake.

Zicht op de Loma Larga, achterin Marmolejo dal

Zeer indrukwekkend is het zicht op de vulkaan, als we ons omdraaien. De kraterrand is vrij van sneeuw en er stijgt een gelige rookpluim vanaf de rand op. Op dat moment beseffen we pas dat die vulkaan nog een werkende vulkaan is. Rustig blijven, grote jongen! De omgeving wordt er nog een tikkeltje wilder van.

Via een sneeuwveld moeten we honderd meter afdalen naar de beek. Ik word hier behoorlijk sjagrijnig van want dat zijn verloren hoogtemeters en elke inspanning teveel is heel vervelend als je enigszins afgepeigerd bent. Eenmaal beneden bij de rivier is dat gevoel ook snel weer weg. Pas hierboven is het ergens mogelijk om de beek over te steken. Voor alsnog is hij nog steeds te diep en lopen we nog steeds links van de beek verder omhoog.

Plotseling hoor ik boven me een knal. Ik schrik me wezenloos als ik blokken zo groot als mijn tent in slow motion naar beneden zie vallen. We staan recht in de vallinie en de blokken springen met steeds grotere bogen op ons af. Peter staat erbij met een houding van die bereiken ons niet maar in een opwelling trek ik hem mee en we rennen zo hard als we kunnen naar de beschutting van een groot blok direct aan de beek. Onder aan de helling blijven de blokken liggen. Iets verderop gebeurt het nog een keer. Ik voel me ineens helemaal niet meer veilig en de adrenaline zorgt ervoor dat ik ineens voorop loop te sporen tot een plek waar de rivier een smalle doorgang door een lage morene heeft gesleten.

Hier hijgen we even uit en dan krabbelen we langs een steil hellinkje door de sneeuw vlak langs de beek verder terwijl we proberen om niet uit te glijden en in de beek te belanden. Op deze

wijze komen we op een punt waar twee beken samenkomen. Hier is het water ondieper en kunnen we één beek oversteken die vanaf de Loma Larga komt en glashelder is. De andere stroomt vanaf de Marmolejo en is modderrood. Tesaamen vormen ze het roestbruinige water dat we in het paardenkamp dronken.

Hogerop kunnen we ternauwernood de rode beek overspringen. Het water heeft zelfs hierboven al veel volume en kracht. Maar het lukt en vermoeid vinden we een mooie kom vol sneeuw waar we de tent in opzetten. Het sneeuwkamp is een feit. We frissen ons op in de koude beek, verrichten alle noodzakelijke activiteiten als tent inrichten en koken waarna we nog even heerlijk van de zon genieten. De stenen piramide van de Cerro Balcon intrigeert me en mijn ogen zoeken naar wegen om die rotsen te beklimmen. Peter heeft vandaag verlof voor het bouwen van een steenmuur omdat we in een beschutte kom staan. Genoeg inspanningen verricht voor vandaag. De hoogtemeter leest 3500 meter.

De volgende morgen staan we wat eerder op en wel om 6 uur. We gaan vandaag naar kamp 1 wat volgens onze info op 4100 meter zou moeten liggen. Er is geen wolkje aan de lucht. Nog heel even dommelen. Dan volgt de standaard routine van water halen, thee en prut maken, inpakken. De zon schijnt alleen nog op de toppen aan de overkant van het dal. Het is koud. Ik heb koude tenen. Terwijl we rustig lopen over de morene komt een witbuikmus afscheid nemen. Een taai plantje priemt door de sneeuw die er niet hoort te liggen. We volgen een aantal flinke steenmannen (pirca's) over een golvende morenerug. Ze lopen te hoog, achteraf konden we ook door het dalletje rechts van de morene naar hetzelfde punt lopen. In het dalletje ligt wel 50 cm sneeuw opgehoopt, er is geen doorkomen aan. We klimmen rechts van een bult omhoog in de hoop bovenop de bult gemakkelijker in het couloir naast de ridge te komen. Helaas. We ploeteren tussen enorme blokken met oneindig diepe sneeuw ertussen. Niet zo goed voor de moraal. De zon bereikt ons net op de bult. We nemen even pauze.

Bijna bij C1, het condorkamp. Zicht op de Andes ten noorden van de Marmolejo

Mensen! Ik weet niet meer wie ze het eerst zag, maar mijn hersenen dachten eerder aan een grote steen die door het couloir naar beneden rolde dan aan een mens die half lopend, half glijdend afdaalt. Zie je wel, ik wist het, diep ergens van binnen. Ik stel Peter voor om de bult te verlaten en door de steile sneeuw te traverseren om ze te kunnen spreken. Dat lukt. Het zijn 5 Chilenen, waaronder twee vrouwen die drie dagen hebben vastgezeten in kamp 1 (zij noemen het het 4300 meter kamp) onder barre omstandigheden. Ze hebben nog een poging gedaan om hogerop te komen maar de sneeuw was te diep en op 4500 meter zijn ze omgekeerd. Nu willen ze in één dag terug lopen naar Banos om de bus van zeven uur te halen. Een zware klus met deze sneeuw!

Wij gaan door naar boven en zijn blij met hun spoor. Gestaaag zwoegen we steil omhoog, ik heb zo'n dorst. We bereiken de col om twee uur in de middag. Nieuwsgierig kijk ik over het randje naar het Yeso-dal. Wat is de Tupungato en kun je hier vandaan al de Aconcagua zien? Ik zie heel veel wit besneeuwde en hoge toppen. We moeten nog heel even door. Ik neem het sporen over waar Peter heel blij mee is. Plotseling een zwaar geruis. Een condor suist door een opening in de rotsgraat op een paar meter aan ons voorbij. Het beest schrikt er zelf van. Wij staan als aan de grond genageld. Zo groot, zo zwart, zo dichtbij dat ik zijn ogen zag en de licht gekleurde kraag. Een vluchtig moment maar dat blijft een leven lang bij je.

43 graden in het condorkamp

We bereiken de vlakte van C1. Er staan diverse steenmuurtjes. Wij kiezen er een uit en slaan aan het graven om de sneeuw zoveel mogelijk weg te scheppen. Het is hier rustig en vredig. Als de tent staat, blijkt de temperatuur in de tentopening op te lopen tot maar liefst 43 graden! Dankbaar maken we van deze warmte gebruik om sneeuw te smelten. We drinken veel. Peter ergert zich eraan dat hij voor de tweede keer zijn chocola volledig heeft laten smelten in het topvak van zijn rugzak. Hij begraaft de chocola onder de sneeuw om het weer hard te laten worden maar vervolgens kan hij het niet meer terug vinden. Zijn schoenen zijn volledig

doorweekt van het sporen in de diepe sneeuw. Boos geeft hij de fabrikanten de schuld dat ze stom zijn om het topvak van bijna elke rugzak zwart te maken net zoals thermo ondergoed, windstoppers en petjes. Als je al zo loopt te zweten wil je niet dat de zonnwarmte in je kleding wordt vastgehouden zodat je het te warm krijgt. Niet meer voor rede vatbaar moppert hij nog dat de grootste sukkel eigenlijk degenen zijn die die zwarte rommel kopen.

Argwanend spieden we naar de dikker wordende melkachtige lucht in het westen. Hopelijk is dit slechts smog uit Santiago. Het is hier doodstil. Je hoort alleen het zachte gekraak van het tentdoek als er een zuchtje wind voorbij komt. Het uitzicht op al die nieuwe bergen richting het noorden is geweldig. Zou die hoge daar links in de verte de Aconcagua zijn? We zien niet meer de bergen waar we vandaan komen. Het is alsof we in een nieuwe wereld zijn gestapt toen we de col bereikten. Zoveel te zien, zoveel te willen ontdekken. Jammer dat die condor niet heel eventjes voor de tent komt poseren.

Marmolejo vanuit condorkamp (midden), rechter 'top' is plek van c2

Doorgaan

Alle spullen zijn mooi droog als de zon verdwijnt. Binnen in de tent is het wel een enorme zoi. Ik neem een paracetamol tegen een licht hoofdpijn. De nacht is koud maar niet extreem. Het grootste gevecht bij het slapen gaan is het goed laten aansluiten van de tochtslurf rond de nek in de slaapzak. Het duurt gemiddeld toch wel een kwartier voordat we allebei optimaal in de slaapzak zijn verdwenen en het behaaglijk warm krijgen. 's Nachts moet ik heel nodig plassen maar ik wil de tent niet uit. De slaapzak uit is al erg genoeg. Peter houdt me aan de handen vast terwijl ik met mijn achterwerk buiten de tent hang. Een klein rond smeltgaatje naast de tent is het enige wat je hiervan merkt. Het voordeel van een diepe laag sneeuw onder de tent.

's Ochtends is het weer glashelder. Thee, haverprut, inpakken en wegwezen! We lopen een stukje over het al enigszins verwaide spoor van de Chilenen. Maar al snel staan we tot ons middel in de poeder. Oooh! Een verraderlijk en irritant laagje bruchharsch drukt het tempo genadeloos de kop in. Tot overmaat van ramp is de helling bezaaid met penitentes die volledig onder de sneeuw zijn verborgen. Uren van ploeteren en zwoegen volgen. Als het je niet lukt om je heen hoog genoeg op te tillen om hem bovenop de bruchharsch te zetten en dit dan kapot te stampen, kun je nog proberen om eerst je knie door die harde laag te rammen en verder te waden. Op het dieptepunt van de dag hebben we slechts vijftig meter afgelegd in een uur tijd. De rotsbult waarbovenop kamp 2 moet komen, is nog onbereikbaar ver weg. We staan allebei op het punt om het op te geven maar toch doen we het niet. We hebben het er niet over maar achteraf denken we allebei hetzelfde. We gaan net zolang door tot het heel erg duidelijk is dat we kamp 2 vandaag niet gaan halen. Pas dan denken we aan omkeren of kamp maken op de

plek waar we dan zijn want er zijn nog een paar mogelijkheden. We vinden zelfs nog op diverse hoogtes steenringen van oude kampplekken.

Tijdens een rustpauze suizen er twee geelbuikmusjes langs. Ruim 4300 meter, wat doen die dan hier? Iets hogerop zie ik aan de rechterkant van de brede graatrug wat gruis door de sneeuw. Het lijkt alsof de sneeuw daar niet zo diep is dus ik stel voor dat we de weg iets verleggen. En dat gaat beter. Eindelijk kunnen we wat snelheid maken en behoort het bereiken van kamp 2 weer tot de mogelijkheden. Daarom zijn we blijven doorgaan. Net zolang totdat er weer een kans zou ontstaan. Opgeven kan altijd nog. Via de rotsige graat bereiken we een soort breed zadel met een prachtig uitzicht terug richting kamp 1 en de Loma Larga. Voor ons rijst de volgende bult steil op met besneeuwde rotsen waarbovenop kamp 2 moet komen. Bij goede sneeuwomstandigheden kun je rechts langs de rotsen via een steiler stuk gletscher ook bovenop de bult komen. Op dit moment zijn de rotsen beter begaanbaar.

Dichtgesneeuwde penitentenvelden

De rotsen en het puin hierboven zijn vulkanisch van oorsprong. Overal liggen roodbruine en zwarte brokken van rotsen die bijna niets wegen als je ze optilt. Het loopt oke. Ik eet met lange tanden mijn voorraad nootjes op. Ik heb geen trek. We waden een kort penitentenveld over naar de rotsen. Heerlijk om weer over grote brokken graniet omhoog te kunnen klimmen. Het is niet moeilijk en alles blijft gewoon liggen als je erop gaat staan. Dat zijn we niet meer gewend. Bovenaan het rotsgedeelte moeten we toch nog wat laatste sneeuwvelden oversteken waarna we een mooi bivakplekje vinden. Eindelijk, ja eindelijk zijn we dan om vier in 's middags aangekomen in kamp 2. Volgens de topo ligt dit kamp op 4900 meter. Mijn horloge geeft 4660 meter aan. Zo hoog heb ik nog nooit eerder geslapen.

We stampen de sneeuw plat achter een stenening. Zo hoog in de bergen houden we lekker lang zon. Ik heb een heerlijke rotsfauteuil gevonden en ik koester mij in de warmte. Ik geniet van het uitzicht rondom. We kunnen nu alle kanten op kijken, althans naar het zuiden, westen en noorden. Alle bergen waar we tot nu toe op klommen liggen praktisch aan onze voeten. Het is zo mooi om te zien. En al die andere bergen waarvan we de namen niet weten. Ze kleuren roze en paars in de ondergaande zon. We houden ons weer uitgebreid bezig met sneeuwsmelten. Alle vijf de literflessen vullen we. We moeten veel drinken maar ik heb weinig dorst. En het avondeten komt er linea recta weer uit. Dat is niet goed. Mijn darmen liggen stil, het effect van de hoogte. Ik ga nu helemaal interen op mijn reserves.

Vanaf ons kamp kunnen we voor het eerst het vervolg van de route naar de top nader bekijken. Er volgt nog een gletscher die over een lengte van ongeveer drie kilometer een paar honderd meter stijgt. Daarna begint de toppiramide. We zien puinvelden afgewisseld met sneeuw. De ergste sneeuw is er al afgewaaid, zo te zien. Halverwege de middag wordt de top aan het zicht onttrokken door voortjagende middagbewolking. Dit leek tot nu toe elke dag te gebeuren. Het

waait er flink hard. We hebben geen touw bij ons voor op de gletscher. Van te voren wisten we dat we hier een spletenarme gletscher zouden moeten oversteken. Bewust hebben we uit gewichtsbesparing het touw thuisgelaten.

Echt veel energie heb ik niet. Als ik me koest hou dan voel ik me best goed, maar als ik wat doe of eet, krijg ik lichte hoofdpijn. Peter heeft oedeem aan zijn handen en dikke ogen. En pijnlijke kloven in zijn vingertoppen. We treffen voorbereidingen voor de nacht. We zetten de wekker die we toch nooit horen (een polshorloge dat ofwel diep verstopt zit in de donzen slaapzak ofwel door de kou niet werkt als je hem in de tent ophangt) op vijf uur. Batterijen, lenzen en binnenschoenen mogen vannacht in de slaapzak om warm te blijven. Het water kan los in de binnentent liggen zonder te bevriezen maar het mag niet op het grondzeil liggen want dan bevriest het toch.

We hebben ook niet zoveel gespreksonderwerpen meer op hoogte. Het niveau stijgt niet meer uit boven opmerkingen als: 'wat zit je haar beroerd' of 'je sokken stinken' of 'hoe zit jouw tochtslurf vandaag'. Ik slaap vrij goed. Af en toe hap ik wat naar lucht.

Om vijf uur is het minus tien graden buiten. Vandaag is het alles of niets. We zijn met zoveel moeite al zover gekomen. We voelen die onzekere spanning, gaan we het halen? Het is helder. Thee, havermout. Het is heel koud en heel onhandig om je aan te kleden in die te kleine ruimte. Peters schoenen zijn stijf bevroren. Hij krijgt ze nauwelijks aan. Vervolgens gaat hij op zijn nieuwe zonnebril zitten die een doffe krak laat horen en tevens ook zijn matje lek prikt. Hij baalt vreselijk en terecht. Geen goed begin van een toppoging. Met hele lichte rugzakjes gaan we uiteindelijk om half zeven op pad. Echt fijn om die tent gewoon weer eens te kunnen laten staan.

De sneeuw is soms hard, maar vaak ook niet. Het duurt heel lang voordat de zon ons bereikt omdat we op de westgraat zitten. De zon komt op precies vanachter de top van de Marmolejo. Het is ijsig koud. Gedurende onze drie kilometer durende tocht over de gletscher krijg ik het steeds kouder en met name mijn plastic schoenen doen hun werk slecht want mijn tenen en hielen beginnen te bevriezen. Het gaat echt pijn doen. Het enige wat ik wil is mijn voetzolen van het ijs afhalen. We stoppen en ik leg mijn voeten van het ijs af op een rugzak. Peter geeft mij zijn donsjas. O wat doen die voeten pijn. Ik moet er van janken. Gelukkig komt daar dan eindelijk de zon over de top heen die mij en mijn voeten via die zwarte donsjas weer langzaam opwarmt. Ja, soms is die kleur toch nuttig!

We kunnen weer verder. De nootjes kan ik overigens echt niet meer eten hierboven. Ik lust alleen nog chocola. We lopen naar het begin van de zwarte rotsband die het begin markeert van de toppiramide en die naar links omhoog loopt richting westgraat. Gelukkig ligt hier goed beloopbaar vulkanisch gruis. We hebben geen energie meer om te sporen. We zitten nu op 5300 meter. We komen nog maar langzaam vooruit. Rustig, ritmisch, voet voor voet zetten. Nergens aan denken, je geen zorgen maken, gewoon blijven doorgaan. Pijntjes of niet. We stellen ons steeds een nieuw doel. Daar bij die rots mogen we even zitten.

De hoogte heeft op Peter het effect dat hij niet meer logisch kan denken, alleen nog maar doorbeulen. Op een gegeven moment is hij weer in een sneeuwveld beland en heupdiep aan het sporen terwijl er vijf meter naast hem een bewandelbaar puinveld ligt. Jammer van de inspanning. Om en om stappen we verder door het gruis omhoog. De top lijkt nu dichtbij. Als ik om me heen kijk, zie ik dat de vulkaan al onder ons in de diepte ligt. Vanaf deze kant is hij lang niet zo mooi als vanaf Banos. Ons kamp 2 ligt ook al diep beneden ons. Een harde wind steekt op en ook vormen zich steeds meer wolken rondom de top. Het gaat echt flink te keer. Een ware orkaan. Zo koud, ik kan bijna niet meer. Met veel moeite traverseer ik nog een gruisveld om via een ribbe meer naar rechts naar de top te gaan. Misschien lopen we daar iets beter beschermt tegen de wind dan op de westgraat zelf. Ik voel me misselijk, onderkoeld en aan het eind van mijn krachten. Als ik omhoog kijk, lijkt de rode top nog altijd een paar honderd meter verder. Ik geef het op. Ik voel me er heel depressief bij, weer niet gelukt, maar het gaat niet

meer. Het lijf is op en de geest is gebroken. Peter kijkt vertwijfeld. Ik zeg tegen hem: 'ga jij maar'. Hij stopt me met donsjas in de bivakzak en vertrekt naar boven. Ellendig zit ik in de bivakzak. Ik zal niet op de top staan. Uit mijn rugzak diep ik mijn laatste stukje chocola op. In de bivakzak zit ik uit de wind en ik warm onverwacht snel weer op. Als ik mijn hoofd even naar buiten steek om te kijken of ik Peter nog zie, zie ik hem op de top staan. Het perspectief is ineens heel anders, het blijkt nog maar tachtig meter te zijn. De energie en de wilskracht komen ineens weer boven. Dat stukje moet ik er toch nog uit kunnen persen? Ik zal het mezelf nooit vergeven als ik het nu niet probeer. Niet na al die moeite. Peter is alweer beneden als ik klaar ben om omhoog te gaan. Ik laat mijn rugzak liggen en hou de donsjas aan. Peter loopt nogmaals omhoog om samen met mij op de top te kunnen staan. In vijf minuten ben ik boven. Het is half vijf. Zo blij als een kind danst Peter om mij heen en neemt foto's. Mijn camera heb ik onder vijf lagen kleding zitten en het is te koud om die naar boven te halen. Ik poseer op het topje en wordt er door de orkaan bijna afgeblazen. Ik moet heel diep steunen op mijn wandelstokken. Heel even vang ik tussen de voorbij jagende wolkenflarden een stukje van Argentinië op. Een dor en lager gebergte. Dan is het al weer tijd om af te dalen vanaf deze vijandige plek. Snel wegwezen hier. Maar wat ben ik blij dat we dan toch samen op deze top konden staan.

Bep trotseert stormwinden op de top van de Marmolejo

Naar beneden gaat een stuk makkelijker. In anderhalf uur staan we weer onderaan de toppiramide. Dat is toch een hoogteverschil van 800 meter. We zijn nu weer zo laag dat we de orkaan achter en boven ons hebben gelaten. De toppiramide is volledig door de stormwolken omhuld. Verder in de omgeving is het weer best goed. Om alle toppen hangt wat bewolking maar verder is het rustig. De gletscher duurt eindeloos. Overigens zelfs op 5500 meter kwamen we twee geelbuikmusjes tegen die dertel achter elkaar aan zaten, storm of niet. We zijn allebei op en op de automatische piloot ploeteren we door de zachte brei. De tent komt

maar niet dichterbij maar twee uur later is het dan toch echt zover. Peter is nu de uitputting nabij, ik voel me weer ietsje beter en neem de leiding over. Peter kan alleen nog maar liggen maar ik weet nog net zoveel energie op te brengen om water te smelten en pasta te maken. Het is kwart over acht, we hebben meer dan 14 uur boven de 5000 meter doorgebracht. Peter is uitgeput, koortsig en rillerig, ik ben misselijk en heb al 24 uur bijna niets gegeten. We hebben veel te weinig gedronken. We hebben geen trek in soep en thee. Pasta is oke, net zoals chocolade. Uiteindelijk nemen we een paar happen en bewaren de rest voor het ontbijt.

Tussen de penitentes tijdens de afdaling van de Marmolejo

Peter slaapt slecht en heeft rare dromen. Met hoofdpijn wordt hij wakker. Om half acht beginnen we met water smelten want daar hadden we gisteren ook geen fut meer voor. Ik hang mijn achterwerk weer uit de tent om te plassen. De pasta smaakt goed als ontbijt. Ik heb een razende honger maar ik eet voorzichtig, hapje voor hapje, want mijn maag is niets meer gewend. Het is wederom prachtig weer. En wat een heerlijk gevoel, we hoeven vandaag niet omhoog, de last van het door moeten gaan van de afgelopen dagen is van ons af gevallen. Met name de vraag of we de top wel zullen halen leverde stress op. Vandaag beginnen we met afdalen en wel zo ver mogelijk. Dat gaat wel lukken, daar hebben we geen stress voor.

We pakken alle spullen in en beginnen aan de afdaling. Dit keer kiezen we voor de steile gletscher en niet voor de afdaling via de rotsen. De sneeuw is hard opgevroren en het gaat vrij makkelijk. Alleen onderaan de helling weet ik nog wat penitentes te vinden. Vanuit dit zadel volgen we zover mogelijk de gruisrug. Waar de penitenten-hellingen beginnen die ons op de heenweg zoveel oponthoud hebben bezorgd, steken we naar rechts door want daar gaan ook rotsen naar beneden. We klauteren wat af door blokkenterrein. Aan het laatste penitentenveld kunnen we echter niet ontkomen. Veel sneeuw is weggesmolten en ik klauter tussen penitentes door die net zo groot zijn als ik.

Na twee uur afdalen zijn we reeds weer terug in het condorkamp op 4300 meter. Er zijn nu meer steenringen zichtbaar. En afval. Het is duidelijk te zien dat er op de Marmolejo meer mensen komen dan op de Morado en Loma Larga. Zelfs colaflessen liggen er op het plateau. We nemen een hoop afval mee naar beneden. Ik vraag me af hoe het er op de Aconcagua uit moet zien met al die honderden mensen per jaar en een bier- en pizzatent in het basiskamp.

Heimwee

Her en der doen kleine planten hun best om door de sneeuw te groeien in de beschutting van kleine keien. En er fladderen ineens ook witte vlinders rond! We pauzeren even met het laatste uitzicht op de toppiramide van de Marmolejo en het Yesodal en al die mooie bergen richting het noorden. Ik pomp de brander op om havermost te maken. Lager op de berg smaakt het eten me weer prima. En ik heb vreselijke honger. Een witbuitmusje komt nieuwsgierig kijken of we nog wat overlaten.

Beek oversteken achter in het Marmolejo dal

We gaan door naar het sneeuwcouloir, de ridge. Het lastigste stuk van de afdaling. De bovenste honderd meter is vrij steil en er zitten nog grote penitentes verborgen onder het sneeuwpakket. Er valt niet omlaag te "skieën". Het is er wat gevaarlijk. Met een been zak je heel diep weg en je rugzak probeert je dan de afgrond in te trekken. Het kost mij steeds veel moeite om weer zo'n gat uit te komen zonder de helling af te rollen. De condor zweeft nog een keer voorbij. Wat lager gaat het makkelijker en met onze schoenen skieën we over de hardere oude sneeuw omlaag tot op 3700 meter de sneeuw weg is. Hier vinden we het eerste water dat van de sneeuwvelden af smelt en zich kabbelend een weg baant tussen de groene rotsen door. Nu de sneeuw weg is, ziet het landschap er ineens weer heel anders uit. Weg is de winterse toerski-

stemming en we hebben er een hoogtedal vol blokken voor terug gekregen. Ook hier is het weer een geologisch paradijs. De stenen hebben alle kleuren. Op 3670 meter aan de voet van het couloir vinden we mooie kampplekken, beschut tussen grote stenen. We blijven nog zo lang mogelijk links van de morenerug en vorderen snel over de oude sneeuwvelden. We gaan op zoek naar ons sneeuwkamp omdat we weten dat we daar de rivier over konden steken. Er staat veel water in door al die smeltende sneeuw. Lager in het dal kunnen we zeker niet meer oversteken. De sneeuw is inmiddels verdwenen uit het sneeuwkamp maar we houden er even pauze. We zijn alweer twee uur bezig.

De beek kunnen we nog net overspringen, van steen naar steen. In plaats van door sneeuw moeten we nu een uur horizontaal door morenevelden lopen. De beek die met helder water van rechts vanaf de Cortaderas komt, levert mij nog een paar natte voeten op maar dan zijn we aan de goede kant van het water om Banos te kunnen bereiken. Achteraan de vlakte gaan we dit keer de smalle kloof door in plaats van de moreneruggen over. De inmiddels woeste beek dendert ook door deze kloof en is grotendeels verborgen onder sneeuwvelden. Op de steilere sneeuwvelden mogen we zeker niet uitglijden want dan glij je zo de beek in en wordt je onder een volgend sneeuwveld meegesleurd. Heel voorzichtig gaan we de kloof door en we blijven zoveel mogelijk aan de kant want we kunnen ook niet zien of de sneeuw waar we op lopen niet ondermijnd is door de beek. In de kloof vinden we mooie hoekige basaltkolommen die weer eens de vulkanische oorsprong van het gebied benadrukken. De kloof mondt uit in weer een vlakte, veel kleiner dit keer en nog bedekt door een groot sneeuwveld. Als we ook dit hebben overgestoken, zetten we eindelijk voet op een heus pad.

We vinden het tijd worden om een kampje te zoeken. Vanaf hier kunnen we in een keer terugkomen in Banos. Tweehonderd meter hoger dan het oorspronkelijke paardenkamp vinden we tussen allerlei blokkenformaties een mooi plekje direct aan een stroompje water. Wat een luxe om dat zo maar te kunnen tappen. We maken onze laatst maaltijd klaar van wat karig rijst. De laurierdropjes maken veel goed. We bekijken elkaar eens goed. Peter heeft nog steeds dikke handen van de oedeem. Zijn gezicht heeft zijn rimpels al wel weer terug. Vellen en witte korsten van de zonnebrand. Een ontvelde nek met een rode huid, korsten op zijn wangen. Haar door de war en een baard. Bij mij lijkt de schade mee te vallen. Ik ben wel doorbruin en heb een korst op mijn wang van de zonnebrand. En dat alles ondanks het consequent smeren met factor 35.

De volgende dag komen we weer terug op de Engorda. We worden bijna duizelig van al dat groen en al de bloemen die daar bloeien. Er zijn prachtige kleine mini-valleities met eigen ecosystemen. Een droogstaande rivierbedding is bezaaid met bloemen. En we zien wilde paarden. En de eerste dagjesmensen die vanuit Colina omhoog zijn gekomen. Je ziet ze denken, wat hebben die gedaan? Vanaf de rand van de Engorda kijk ik nog een keer om naar die imposante vulkaan. Dan dalen we af naar het Val Clarillo. Paarse bloemen kleuren mooi tegen een evenzo paarse achtergrond van een gekleurde bergwand. En al die vogeltjes. En een verloren en gewonde geit. Dat beest gaat binnenkort dood, hij hinkt een stukje achter ons aan. Voordat we het Val Clarillo verlaten en voet zetten op de brede 4x4 weg naar Banos ga ik nog even zitten. Boven mij staat de Cerro Arenas en ik kan maar geen afscheid nemen van dit fantastische panorama. Het is nu echt voorbij en ik weet niet of ik hier ooit nog terug kan komen. Het doet pijn. Uit alle macht probeer ik door een foto te maken dit beeld niet te verliezen. Alsof dat die pijn wat verzacht.

Eindelijk gaan we op weg voor de laatste twee uur naar Banos. De blik vooruit, gericht op luxe zaken als verse, warme broodjes, geitenkaas en bier. Morgen gaat de bus naar Santiago en overmorgen het vliegtuig naar huis.

Ik heb heimwee naar het Val Clarillo..

Rechts: Zicht vanaf Marmolejo op kamp 2

